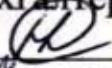

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова
Факультет економіки та екології моря

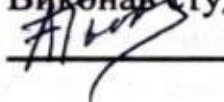
Кафедра фінансів і бухгалтерського обліку

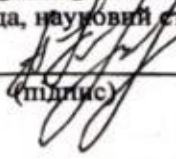
«Допущена до захисту»
В.о. завідувача кафедри фінансів
і бухгалтерського обліку
 Наталія ДАНІК
«17» серпня 2026 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»

на тему: **Оцінка ліквідності банківської установи**

Виконав студент 4447ст3 групи
 Федоров О. С.

Керівник роботи
професорка, д.е.н.
(посада, науковий ступень, вчене звання)
 Кравченко А. С.
(підпис) (П.І.Б.)

Миколаїв - 2026 р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова
Факультет економіки та екології моря

Кафедра фінансів і бухгалтерського обліку

Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Освітня програма «Фінанси, банківська справа та страхування»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньої програми

доцентка, к.е.н.

Інна РУДЬ

«12» (підпис) 02

2026 р.

ЗАВДАННЯ

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»

Студенту Федорову Олександрову Сергійовичу

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи «Оцінка ліквідності банківської установи»

Керівник роботи професорка, докторка економічних наук Кравченко А.С.

Затверджені наказом ректора № 268-уч від «30» березня 2026 р.

2. Термін подачі роботи 03.06.2026 р.

3. Вихідні дані до роботи: законодавчі та нормативно-правові акти України у сфері банківської справи; наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених; статистичні та аналітичні матеріали банківської систем України; фінансова звітність та офіційні дані АБ «Південний»; матеріали Національного банку України; інформаційні ресурси мережі Інтернет; результати власних розрахунків автора

4. Перелік питань, що належать до розробки (найменування розділів):

дослідити теоретичні основи оцінки ліквідності банківської установи; розкрити економічну сутність ліквідності банку, її види та значення для забезпечення фінансової стійкості; проаналізувати методичні підходи до оцінки ліквідності банківських установ; здійснити аналіз та оцінку ліквідності АБ «ПІВДЕННИЙ» на основі фінансової звітності та нормативних показників; оцінити динаміку та структуру ліквідних активів і зобов'язань банку; визначити фактори впливу на рівень ліквідності банківської установи; виявити проблеми та резерви підвищення ліквідності банку; обґрунтувати напрями підвищення ліквідності АБ «ПІВДЕННИЙ» та розробити практичні рекомендації щодо зміцнення його фінансової стійкості.

5. Перелік презентаційних матеріалів: мета та завдання дослідження; теоретичні основи оцінки ліквідності банківської установи; економічна сутність, види та показники ліквідності банку; методичні підходи до оцінки ліквідності банківських установ; аналіз та оцінка ліквідності «ПІВДЕННИЙ»; динаміка та структура активів і зобов'язань банку; оцінка нормативів ліквідності та показників фінансової стійкості; фактори впливу на ліквідність банківської установи; напрями підвищення ліквідності «ПІВДЕННИЙ»; практичні рекомендації щодо забезпечення належного рівня ліквідності та фінансової стійкості банку; висновки за результатами дослідження.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв

7. Дата видачі завдання: 12 лютого 2026 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

Номер	Назва етапів роботи	Терміни виконання етапів роботи	Примітка
1	Визначення керівника роботи та узгодження теми	05.02.-20.02.26	Виконав
2	Складання змісту та узгодження з керівником	12.02.-20.02.26	Виконав
3	Вивчення літературних джерел	12.02.-20.02.26	Виконав
4	Збір та систематизація інформації за темою роботи	23.02.-09.03.26	Виконав
5	Розробка теоретичного розділу	09.03.-27.03.26	Виконав
6	Розробка аналітичного розділу	30.03.-01.05.26	Виконав
7	Розробка проектного розділу	04.05.-22.05.26	Виконав
8	Розробка вступу, висновків, списку джерел	25.05.-29.05.26	Виконав
9	Розробка презентації та доповіді	01.06.-05.06.26	Виконав

Студент

(підпис)

Федоров О. С.

(прізвище та ініціали)

Керівник роботи

(підпис)

Кравченко А.С.

(прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Бакалаврська робота присвячена дослідженню теоретичних, методичних та практичних аспектів оцінки ліквідності банківської установи на прикладі АБ «Південний». У роботі розкрито економічну сутність ліквідності банку, визначено її роль у забезпеченні фінансової стійкості та стабільності функціонування банківської установи в сучасних умовах.

У першому розділі досліджено теоретико-методичні основи ліквідності банківської установи.

У другому розділі проведено організаційно-економічну характеристику діяльності АБ «Південний», здійснено аналіз фінансового стану та ресурсної бази банку, а також оцінено основні показники ліквідності.

У третьому розділі визначено основні проблеми забезпечення ліквідності банківських установ у сучасних умовах та запропоновано напрями удосконалення системи управління ліквідністю банку.

За результатами дослідження зроблено висновок, що ефективне управління ліквідністю є важливою умовою забезпечення фінансової стійкості та конкурентоспроможності банківської установи.

Ключові слова: ліквідність банку, банківська установа, фінансова стійкість, управління ліквідністю, ресурсна база банку, показники ліквідності, GAP-аналіз, стрес-тестування, банківські ризики, високоліквідні активи.

ABSTRACT

The bachelor's thesis is devoted to the study of theoretical, methodological, and practical aspects of assessing the liquidity of a banking institution using JSC "Pivdennyi" Bank as an example. The paper reveals the economic essence of bank liquidity and determines its role in ensuring the financial stability and sustainable functioning of a banking institution under modern conditions.

The first chapter examines the theoretical and methodological foundations of bank liquidity.

The second chapter provides an organizational and economic characteristic of JSC "Pivdennyi" Bank, analyzes the bank's financial condition and resource base, and evaluates the main liquidity indicators.

The third chapter identifies the main problems of ensuring bank liquidity under modern conditions and proposes directions for improving the bank's liquidity management system.

Based on the results of the study, it was concluded that effective liquidity management is an important condition for ensuring the financial stability and competitiveness of a banking institution.

Keywords: bank liquidity, banking institution, financial stability, liquidity management, bank resource base, liquidity indicators, GAP analysis, stress testing, banking risks, highly liquid assets.

ЗМІСТ

	стор.
ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОЦІНКИ ЛІКВІДНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ УСТАНОВИ	8
1.1. Економічна сутність ліквідності банківської установи та її значення у забезпеченні стабільності банку	8
1.2. Фактори впливу на ліквідність банківської установи	13
1.3. Методичні підходи до оцінки ліквідності банківської установи .	15
Висновки до розділу 1	26
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА ЛІКВІДНОСТІ АБ «ПІВДЕННИЙ»...	29
2.1. Організаційно-економічна характеристика діяльності АБ «Південний»	29
2.2. Аналіз фінансового стану та ресурсної бази банківської установи.....	41
2.3. Оцінка показників ліквідності банківської установи	45
Висновки до розділу 2	50
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЛІКВІДНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ УСТАНОВИ	53
3.1. Проблеми забезпечення ліквідності банківської установи в сучасних умовах	53
3.2. Удосконалення системи управління ліквідністю банківської установи	56
3.3. Оцінка ефективності запропонованих заходів щодо підвищення ліквідності банківської установи	60
Висновки до розділу 3	65
ВИСНОВКИ	68
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	72
ДОДАТКИ	77

ВСТУП

У сучасних умовах функціонування банківської системи України питання забезпечення належного рівня ліквідності банківських установ набуває особливої важливості. Економічна нестабільність, інфляційні процеси, воєнний стан, коливання валютного ринку, зниження платоспроможності населення та бізнесу суттєво підвищують ризики втрати банками фінансової стійкості. За таких умов саме ліквідність виступає одним із ключових показників надійності банківської установи, оскільки характеризує її здатність своєчасно та у повному обсязі виконувати свої зобов'язання перед вкладниками, кредиторами та іншими контрагентами.

Ефективне управління ліквідністю є необхідною умовою стабільного функціонування банку, підтримання довіри клієнтів та забезпечення безперервності здійснення банківських операцій. Недостатній рівень ліквідності може призвести до порушення платоспроможності банку, виникнення кризових явищ та погіршення стану всієї банківської системи. Водночас надлишкова ліквідність також має негативні наслідки, оскільки знижує прибутковість діяльності банківської установи через неефективне використання фінансових ресурсів. Саме тому забезпечення оптимального рівня ліквідності є одним із найважливіших завдань банківського менеджменту.

Особливої актуальності проблема оцінки ліквідності банків набуває в умовах адаптації банківської системи України до європейських стандартів регулювання та впровадження сучасних міжнародних нормативів ліквідності, зокрема показників LCR та NSFR відповідно до рекомендацій Базельського комітету. Це потребує удосконалення методичних підходів до оцінки ліквідності, впровадження сучасних інструментів моніторингу та підвищення ефективності системи управління ліквідністю банківських установ.

Проблемам забезпечення та оцінки ліквідності банківських установ присвячено праці багатьох вітчизняних і зарубіжних науковців. Значний

внесок у дослідження теоретичних і практичних аспектів управління банківською ліквідністю зробили такі вчені, як О. Коць, Ю. Холодна, Л. Павленко, Т. Коробчук, В. Дранус, В. Гавриленко, І. Краснова, О. Третькова, Р. Харабара, І. Грешко та інші. У їхніх працях розглядаються питання регулювання ліквідності банків, методи її оцінки, сучасні нормативи ліквідності та механізми підвищення ефективності управління ліквідними ресурсами банку.

Водночас динамічні зміни економічного середовища, посилення фінансових ризиків та трансформація банківського сектору зумовлюють необхідність подальших досліджень у сфері оцінки та управління ліквідністю банківських установ. Це визначає актуальність теми бакалаврської роботи та обумовлює необхідність проведення комплексного аналізу ліквідності банківської установи на прикладі АБ «Південний».

Об'єктом дослідження є процес забезпечення та управління ліквідністю банківської установи в сучасних умовах функціонування банківської системи України.

Предметом дослідження є теоретичні, методичні та практичні аспекти оцінки ліквідності банківської установи на прикладі АБ «Південний».

Метою бакалаврської роботи є дослідження теоретичних засад, аналіз сучасного стану та оцінка показників ліквідності банківської установи, а також розробка напрямів підвищення ефективності управління ліквідністю АБ «Південний».

Для досягнення поставленої мети у роботі визначено такі завдання:

- дослідити теоретичні основи ліквідності банківської установи, фактори впливу на неї та методичні підходи до її оцінки;
- провести аналіз фінансового стану, ресурсної бази та показників ліквідності АБ «Південний»;
- розробити практичні рекомендації щодо підвищення ефективності управління ліквідністю банківської установи та оцінити ефективність запропонованих заходів.

У процесі дослідження використано такі методи: індукції та дедукції, порівняння, систематизації та узагальнення, системного аналізу, економіко-статистичні методи, табличні та графічні методи, а також метод угруповань.

Інформаційною базою дослідження є наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених, нормативно-правові акти України, статистичні дані, фінансова звітність АБ «Південний», а також матеріали власних досліджень автора.

Практичне значення отриманих результатів полягає у можливості використання запропонованих у роботі рекомендацій та заходів для підвищення ефективності управління ліквідністю банківської установи. Проведений аналіз показників ліквідності АБ «Південний» дозволив виявити основні проблеми та напрями удосконалення системи управління ліквідними ресурсами банку.

Запропоновані у роботі заходи можуть бути використані банківськими установами для підвищення рівня фінансової стійкості, оптимізації структури активів і пасивів, зниження ризику дефіциту ліквідності та забезпечення своєчасного виконання зобов'язань перед клієнтами і контрагентами. Практичні рекомендації щодо вдосконалення системи управління ліквідністю можуть бути корисними у діяльності фінансових підрозділів банків, а також у процесі прийняття управлінських рішень щодо забезпечення стабільності функціонування банківської установи в умовах економічної нестабільності.

Результати дослідження апробовано на VIII Всеукраїнській науково - практичній конференції «Пріоритети розвитку національної економіки в умовах євроінтеграції України», (15 квітня 2026 р.) з темою доповіді: «Методичні підходи до оцінки ліквідності банківської установи».

Дипломна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи становить 77 сторінок, містить 11 таблиць та 12 рисунків. Список використаних джерел налічує 45 найменувань.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОЦІНКИ ЛІКВІДНОСТІ

БАНКІВСЬКОЇ УСТАНОВИ

1.1. Економічна сутність ліквідності банківської установи та її значення у забезпеченні стабільності банку

Ліквідність банківської установи є однією з ключових характеристик її фінансової стійкості та надійності. Вона визначає здатність банку своєчасно та у повному обсязі виконувати свої зобов'язання перед вкладниками, кредиторами та іншими контрагентами. Забезпечення належного рівня ліквідності має важливе значення не лише для окремої банківської установи, але й для стабільності всієї банківської системи держави. У сучасних умовах економічної нестабільності, воєнних ризиків та високої волатильності фінансових ринків питання ефективного управління ліквідністю набуває особливої актуальності.

Поняття ліквідності є багатогранним і охоплює декілька взаємопов'язаних рівнів. Насамперед виділяють ліквідність активів, ліквідність пасивів, ліквідність балансу, ліквідність банку та ліквідність банківської системи загалом. Їх взаємозв'язок представлено на рис. 1.1.

Ліквідність активів характеризує здатність активів банку швидко перетворюватися у грошову форму без значних втрат вартості. До найбільш ліквідних активів належать готівкові кошти, кошти на кореспондентських рахунках та державні цінні папери. Ліквідність пасивів, у свою чергу, визначається стабільністю джерел формування ресурсної бази банку та можливістю залучення додаткових фінансових ресурсів. Важливим аспектом є також ліквідність балансу, яка відображає відповідність між строками та обсягами активів і зобов'язань банку [1, с.25].

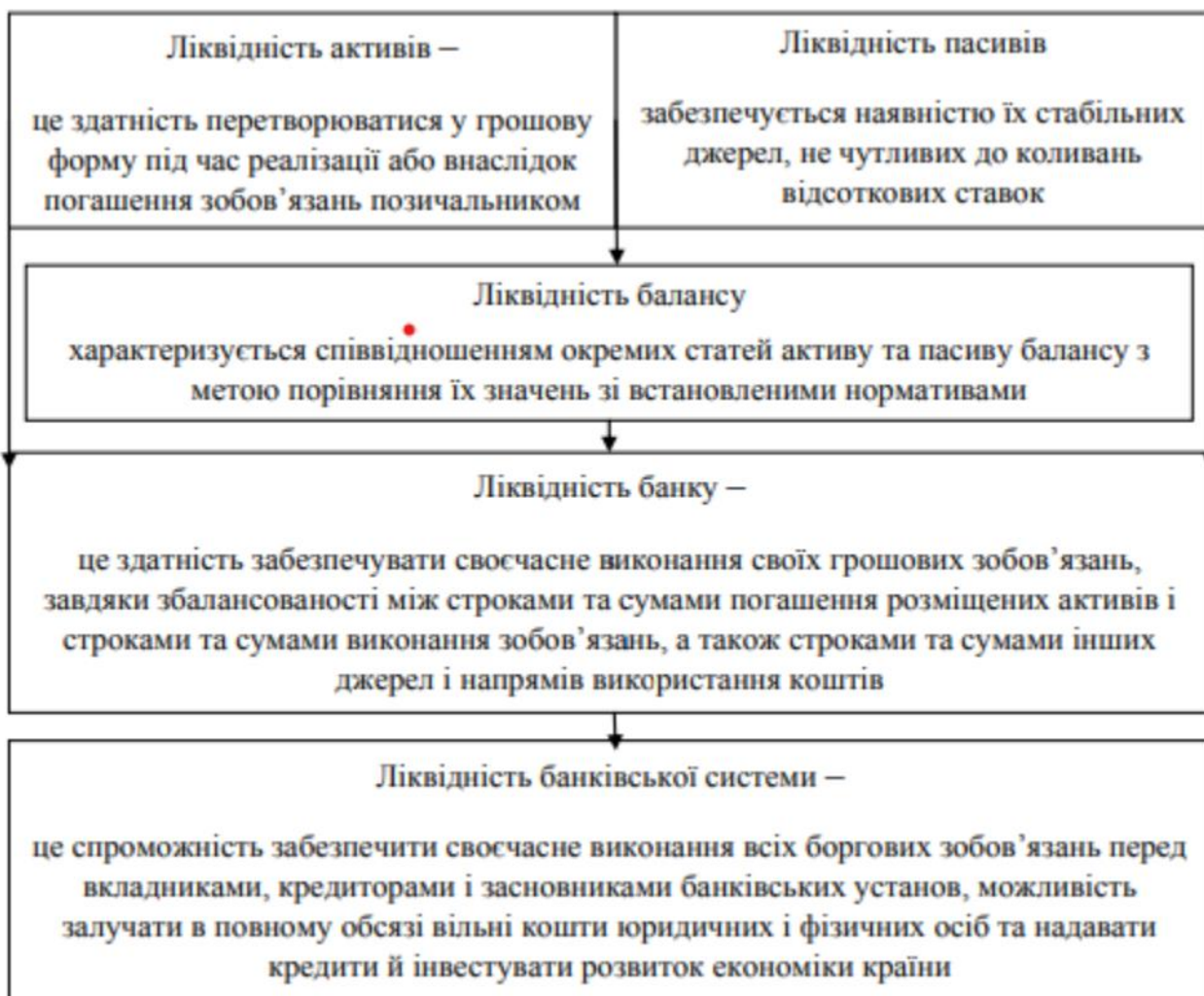

Рис. 1.1. Взаємозв'язок видів ліквідності банківської установи

Саме збалансованість активів та пасивів формує загальну ліквідність банку, яка забезпечує його здатність виконувати свої фінансові зобов'язання у визначені строки. Водночас рівень ліквідності окремих банків безпосередньо впливає на ліквідність банківської системи держави загалом, оскільки порушення стабільності навіть одного великого банку може спричинити негативні наслідки для фінансового ринку.

Для підтримання належного рівня ліквідності банк повинен забезпечувати ефективне управління своїми активами та джерелами фінансування. Місце ліквідності в системі управління банківськими ресурсами представлено на рис. 1.2.

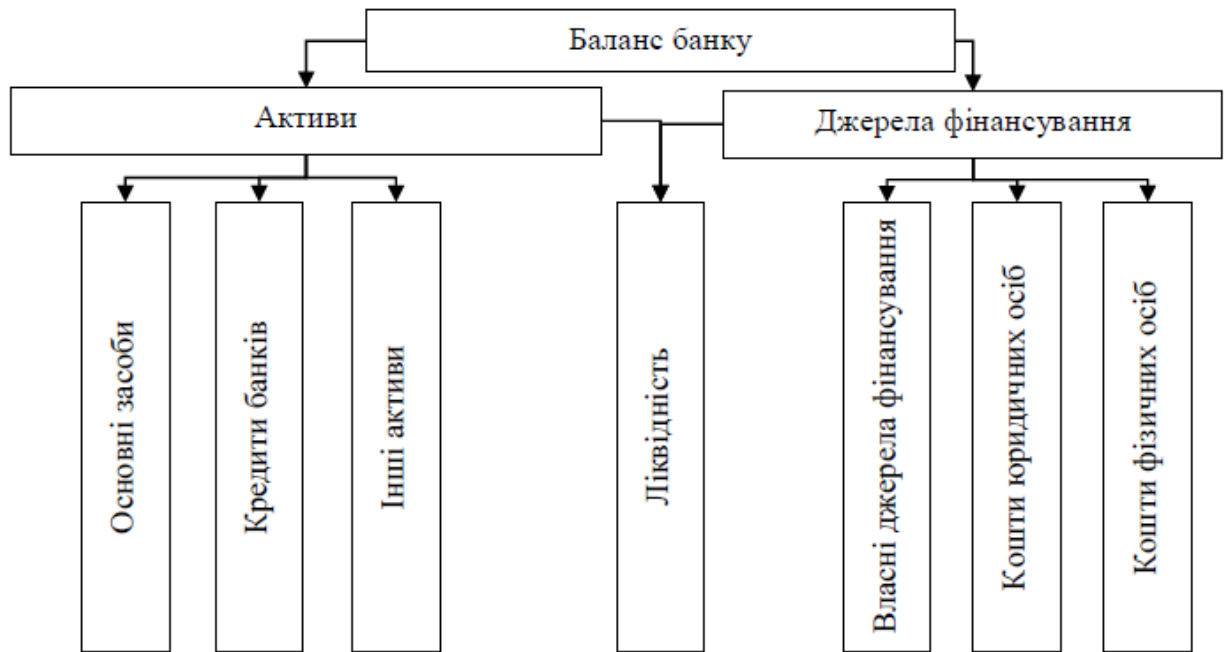

Рис. 1.2. Місце ліквідності серед активів та фінансових ресурсів банку [2]

Як видно з рис. 1.2, ліквідність займає центральне місце у системі управління банківським балансом. З одного боку, банк формує активи у вигляді кредитів, інвестицій, основних засобів та інших активних операцій, а з іншого — забезпечує їх фінансування за рахунок власного капіталу, коштів фізичних та юридичних осіб, а також інших джерел залучених ресурсів. Ефективне співвідношення між активами та пасивами дозволяє банку підтримувати належний рівень ліквідності та мінімізувати ризик дефіциту грошових коштів.

З розвитком банківської системи та ускладненням фінансових операцій змінювалися й наукові підходи до розуміння сутності ліквідності банків. Різні економічні школи та науковці формували власні концепції управління ліквідністю, еволюцію яких наведено в табл. 1.1.

Перші підходи до управління ліквідністю ґрунтувалися на концепції комерційних кредитів, відповідно до якої банк повинен переважно надавати короткострокові кредити, що забезпечують швидке повернення коштів. Надалі виникла теорія трансформації активів, яка передбачала підтримання

достатнього обсягу активів, що можуть бути швидко реалізовані або використані як застава для отримання фінансування.

Таблиця 1.1

Еволюція теорій управління банківською ліквідністю

Напрямок	Аспекти теорії
Концепція комерційних кредитів[3]	Банківська ліквідність передбачає достатню кількість ресурсів у короткострокових кредитах, що гарантуватиме безперервний грошовий потік для виконання поточних зобов'язань
Теорія трансформації активів	Ліквідність передбачає наявність значної кількості активів, які можуть бути швидко реалізовані на ринку, використані як застава для отримання фінансування тощо
Концепція прогнозованого прибутку	Ліквідність означає спроможність відповідати за зобов'язаннями, базуючись на коротко- та довгостроковому прогнозуванні грошових потоків, враховуючи очікувані майбутні надходження від позичальників банку.
Теорія управління пасивами	Ліквідність визначається здатністю виконувати зобов'язання завдяки міцній репутації та спроможності оперативно мобілізувати фінансові ресурси на ринку, зокрема, на міжбанківському.

Подальший розвиток банківської діяльності, розширення спектра банківських операцій та ускладнення фінансових відносин сприяли формуванню концепції прогнозованого прибутку, яка стала новим етапом розвитку теорій управління банківською ліквідністю. На відміну від попередніх підходів, що акцентували увагу переважно на структурі активів банку та можливості їх швидкої реалізації, дана концепція базувалася на прогнозуванні майбутніх грошових потоків та очікуваних надходжень коштів.

Сутність концепції прогнозованого прибутку полягає у тому, що банк може підтримувати належний рівень ліквідності не лише за рахунок наявності високоліквідних активів, а й завдяки стабільному формуванню майбутніх доходів та регулярному поверненню кредитних ресурсів. У межах цього підходу основна увага приділяється прогнозуванню строків надходження грошових коштів, аналізу майбутніх фінансових потоків та оцінці здатності банку виконувати свої зобов'язання в довгостроковій перспективі.

Застосування концепції прогнозованого прибутку дало можливість банкам активніше використовувати довгострокове кредитування та інвестиційні операції без суттєвого погіршення рівня ліквідності. Це стало важливим етапом розвитку банківського менеджменту, оскільки банки отримали можливість більш ефективно поєднувати прибутковість діяльності із забезпеченням фінансової стійкості. Водночас дана концепція потребує високого рівня точності фінансового планування, оскільки помилки у прогнозуванні грошових потоків можуть призвести до виникнення дефіциту ліквідних коштів.

Подальша трансформація фінансового ринку, розвиток міжбанківського кредитування та поява нових фінансових інструментів стали передумовою формування теорії управління пасивами. На відміну від попередніх підходів, ця теорія ґрунтується на тому, що банк може забезпечувати необхідний рівень ліквідності не лише шляхом управління активами, а й за рахунок оперативного залучення додаткових фінансових ресурсів [4].

Теорія управління пасивами передбачає активне використання міжбанківського ринку, депозитних операцій, кредитів рефінансування, емісії боргових цінних паперів та інших джерел фінансування для підтримання ліквідності банку. У межах даного підходу ліквідність розглядається як динамічна категорія, якою можна ефективно управляти шляхом постійного регулювання структури та вартості залучених ресурсів.

Особливого значення теорія управління пасивами набула в умовах сучасного банківського середовища, де швидкість руху фінансових потоків та високий рівень конкуренції між банками потребують оперативного реагування на зміни ринку. Сучасні банки активно використовують механізми управління пасивами для мінімізації ризику ліквідності, забезпечення безперервності банківських операцій та підтримання стабільності своєї діяльності.

Разом із тим надмірна залежність банку від зовнішніх джерел фінансування може підвищувати ризики ліквідності, особливо в умовах фінансової нестабільності або кризових явищ на ринку. У разі погіршення

економічної ситуації чи втрати довіри до банківської системи можливості оперативного залучення ресурсів можуть суттєво обмежуватися. Саме тому сучасна система управління ліквідністю банку повинна базуватися на комплексному поєднанні різних підходів, методів прогнозування та інструментів регулювання ліквідності[5].

Таким чином, ліквідність банківської установи є складною економічною категорією, яка формується під впливом багатьох факторів та потребує постійного контролю й ефективного управління. Саме підтримання оптимального рівня ліквідності забезпечує фінансову стійкість банку, його конкурентоспроможність та довіру з боку клієнтів і партнерів.

1.2. Фактори впливу на ліквідність банківської установи

Ліквідність банківської установи формується під впливом значної кількості чинників, які визначають здатність банку своєчасно виконувати свої грошові зобов'язання, підтримувати довіру клієнтів і забезпечувати безперервність здійснення банківських операцій. На відміну від окремих фінансових показників, ліквідність не є сталою характеристикою банку, оскільки вона постійно змінюється залежно від структури активів і пасивів, поведінки вкладників, якості кредитного портфеля, стану фінансового ринку, політики центрального банку та загальної економічної ситуації в країні.

Управління ліквідністю банку ускладнюється тим, що банк одночасно має забезпечувати два взаємопов'язані завдання: з одного боку, підтримувати достатній обсяг ліквідних коштів для своєчасного виконання зобов'язань, а з іншого — ефективно розміщувати ресурси з метою отримання прибутку. Надмірна концентрація коштів у високоліквідних активах знижує дохідність банку, оскільки такі активи, як правило, мають нижчу прибутковість.

Водночас надмірне спрямування ресурсів у довгострокові або ризикові активи може створити загрозу дефіциту ліквідності.

Фактори, що впливають на ліквідність банківської установи, доцільно розглядати комплексно, оскільки вони діють не ізольовано, а у взаємозв'язку. Наприклад, погіршення якості кредитного портфеля може призвести до зменшення грошових надходжень від позичальників, що безпосередньо впливає на поточну ліквідність банку. Одночасно зниження довіри клієнтів може спричинити відтік депозитів, що ще більше посилює потребу банку в ліквідних коштах. Тому ефективна система управління ліквідністю має передбачати постійний моніторинг як внутрішніх, так і зовнішніх чинників.

Рис.1.3. Внутрішні і зовнішні фактори впливу на ліквідність банку[6]

Загалом фактори впливу на ліквідність банку можна поділити на дві великі групи: внутрішні та зовнішні. Внутрішні фактори безпосередньо залежать від діяльності самого банку, якості його менеджменту, структури

активів і пасивів, рівня ризикованості операцій та ефективності фінансової політики. Зовнішні фактори формуються поза межами банку та пов'язані із загальним станом економіки, регуляторною політикою, рівнем довіри до банківської системи, інфляційними процесами та специфікою розвитку регіону. Основні фактори впливу на ліквідність банку наведено на рис. 1.4.

До внутрішніх факторів належать якість активів банку, структура ресурсної бази, рівень диверсифікації депозитів, якість кредитного портфеля, ефективність менеджменту та репутація банку на фінансовому ринку. Саме внутрішня політика банку значною мірою визначає його здатність своєчасно реагувати на можливі ризики ліквідності.

Рис. 1.4 – Фактори впливу на ліквідність банку[7]

Зовнішні фактори пов'язані із загальним станом економіки, політикою Національного банку України, рівнем інфляції, валютними коливаннями, розвитком міжбанківського ринку та рівнем довіри населення до банківської системи. В умовах воєнного стану та економічної нестабільності вплив зовнішніх факторів суттєво посилюється, що вимагає від банків удосконалення системи управління ліквідністю та постійного моніторингу ризиків.

Водночас рівень ліквідності банку формується під впливом численних внутрішніх і зовнішніх факторів, які можуть як позитивно, так і негативно впливати на його фінансову стійкість.

1.3. Методичні підходи до оцінки ліквідності банківської установи

Оцінка ліквідності банківської установи є одним із ключових напрямів аналізу фінансового стану банку, оскільки саме ліквідність визначає здатність банку своєчасно та в повному обсязі виконувати свої зобов'язання перед вкладниками, кредиторами та іншими контрагентами. У сучасних умовах нестабільності фінансових ринків, посилення конкуренції та зростання ризиків питання оцінки ліквідності набуває особливого значення, адже недостатній рівень ліквідності може призвести до втрати довіри клієнтів, фінансових втрат і навіть банкрутства банківської установи[8].

Методичні підходи до оцінки ліквідності банку формувалися поступово разом із розвитком банківської системи та ускладненням фінансових операцій. Сучасна система оцінки ліквідності ґрунтується на комплексному аналізі структури активів і пасивів банку, грошових потоків, ризиків, а також здатності банку адаптуватися до змін зовнішнього середовища.

Традиційно у банківській практиці виділяють три основні підходи до управління та оцінки ліквідності: управління активами, управління пасивами та збалансоване управління ліквідністю, що поєднує переваги двох попередніх методів.

На рисунку представлено основні підходи до управління ліквідністю банківської установи.

Підхід управління активами базується на забезпеченні ліквідності шляхом формування достатнього обсягу високоліквідних активів, які можуть

бути швидко реалізовані без значних фінансових втрат. До таких активів належать готівкові кошти, кошти на кореспондентських рахунках, державні цінні папери, депозитні сертифікати центрального банку та інші фінансові інструменти з високим рівнем надійності та швидкою оборотністю.

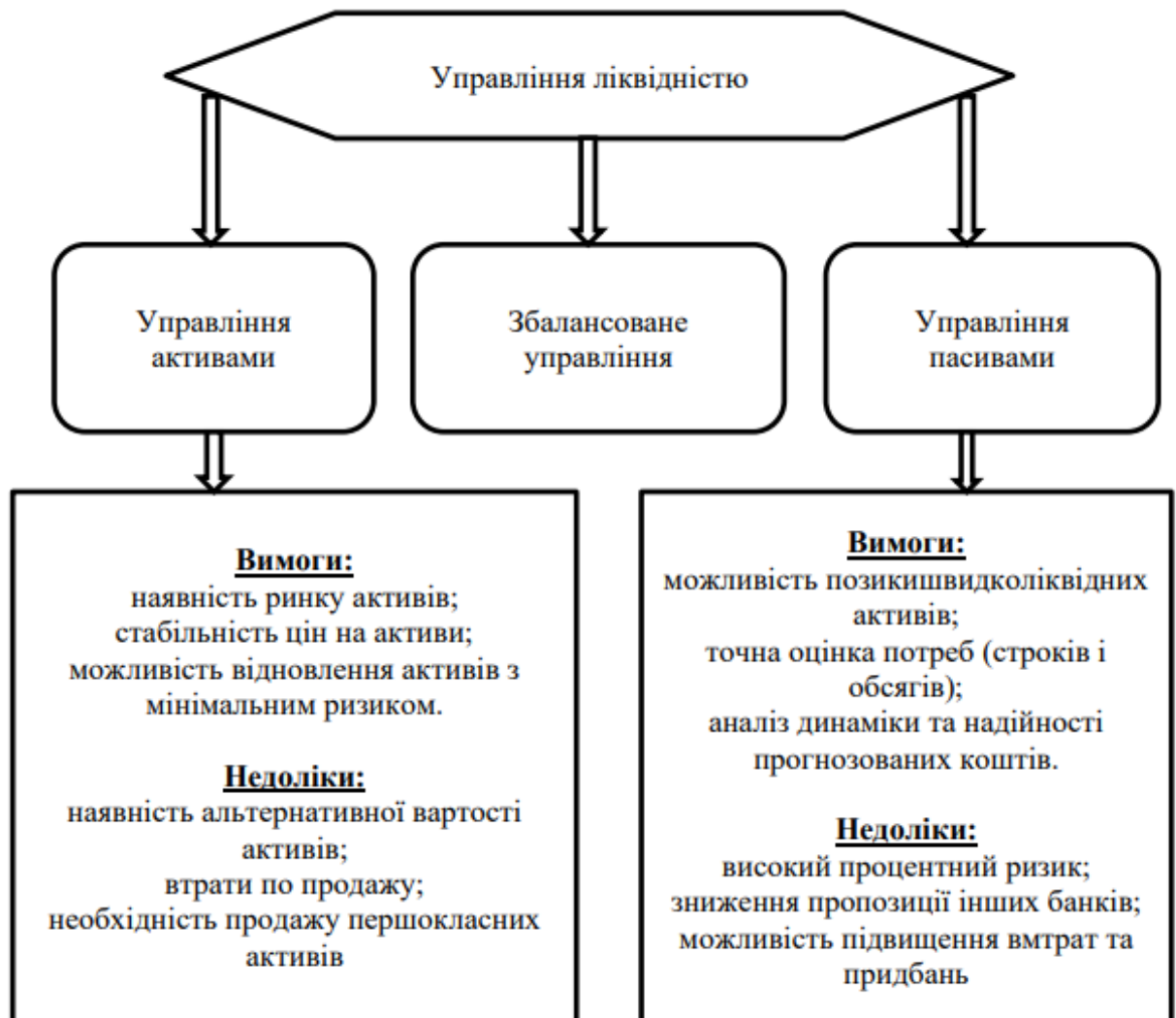

Рис. 1.5. Характеристика методів управління ліквідністю[9]

Сутність цього підходу полягає у тому, що банк підтримує певний резерв ліквідних активів для покриття можливого відтоку коштів клієнтів або виникнення непередбачуваних фінансових потреб. Основною перевагою такого підходу є висока надійність та швидкість реагування на кризові ситуації. Проте надмірне накопичення ліквідних активів може негативно впливати на прибутковість банку, оскільки високоліквідні активи, як правило,

мають нижчу дохідність порівняно з довгостроковими кредитними та інвестиційними операціями.

Як видно з рисунка, для ефективного застосування методу управління активами необхідними умовами є наявність розвинутого ринку активів, стабільність цін на фінансові інструменти та можливість швидкого відновлення активів із мінімальним ризиком. Водночас серед недоліків підходу виділяють втрати від продажу активів, альтернативну вартість утримання надлишкової ліквідності та необхідність реалізації першокласних активів у кризових ситуаціях.

Іншим важливим підходом є управління пасивами, яке передбачає підтримання ліквідності шляхом оперативного залучення додаткових фінансових ресурсів. У цьому випадку банк орієнтується не стільки на накопичення ліквідних активів, скільки на здатність швидко отримати необхідні кошти на міжбанківському ринку, через кредити центрального банку, емісію боргових цінних паперів або залучення депозитів.

Такий підхід набув широкого поширення в умовах розвитку міжбанківського кредитування та фінансових ринків. Його перевагою є можливість ефективнішого використання ресурсів банку та підвищення прибутковості активних операцій. Проте цей метод значно підвищує залежність банку від стану фінансового ринку та рівня довіри контрагентів.

Як показано на рисунку, застосування підходу управління пасивами потребує наявності можливості швидкого залучення ліквідних ресурсів, точного прогнозування потреб у ліквідності та ефективного аналізу динаміки грошових потоків. Серед основних недоліків виділяють високий процентний ризик, ймовірність скорочення пропозиції ресурсів на ринку, а також можливе зростання витрат на залучення коштів у кризових умовах.

У сучасній банківській практиці найбільш ефективним вважається збалансований підхід до управління ліквідністю, який поєднує елементи управління активами та пасивами. Його сутність полягає у підтриманні

оптимального співвідношення між ліквідністю та прибутковістю банку шляхом одночасного контролю структури активів і джерел фінансування.

Збалансований підхід дозволяє банкам більш гнучко реагувати на зміни ринкової кон'юнктури, мінімізувати ризики та забезпечувати стабільність функціонування навіть в умовах фінансової нестабільності. Саме цей підхід сьогодні використовується більшістю сучасних банків та рекомендований міжнародними стандартами банківського регулювання.

Оцінка ліквідності банківської установи здійснюється за допомогою системи методів та показників, які дозволяють визначити здатність банку виконувати свої поточні та майбутні зобов'язання. Основними методичними підходами до оцінки ліквідності є:

- коефіцієнтний метод;
- метод аналізу грошових потоків;
- GAP-аналіз;
- стрес-тестування;
- нормативний метод;
- сценарний аналіз[10].

Коефіцієнтний метод є найбільш поширеним у практиці банківського аналізу. Він базується на розрахунку системи фінансових показників, які характеризують співвідношення між ліквідними активами та зобов'язаннями банку. До основних коефіцієнтів належать нормативи ліквідності, встановлені Національним банком України, а також внутрішні показники банку.

Серед ключових нормативів ліквідності особливе значення мають норматив короткострокової ліквідності, коефіцієнт покриття ліквідністю (LCR) та коефіцієнт чистого стабільного фінансування (NSFR). Вони дозволяють оцінити здатність банку витримати короткострокові та довгострокові фінансові шоки[11].

Коефіцієнт покриття ліквідністю визначає достатність високоліквідних активів для покриття чистого відтоку коштів протягом 30 днів.

$$LCR = \frac{\text{Високоліквідні активи}}{\text{Чистий відтік коштів за 30 днів}} \times 100\% \quad (1.1)$$

Коефіцієнт чистого стабільного фінансування характеризує рівень забезпечення довгострокових активів стабільними джерелами фінансування.

$$NSFR = \frac{\text{Доступне стабільне фінансування}}{\text{Необхідне стабільне фінансування}} \times 100\% \quad (1.2)$$

Метод аналізу грошових потоків ґрунтується на дослідженні надходжень та вибуття коштів банку за певний період. Він дозволяє визначити потенційні розриви ліквідності та оцінити здатність банку своєчасно виконувати свої фінансові зобов'язання.

GAP-аналіз передбачає визначення розривів між активами та пасивами за строками погашення. Якщо обсяг зобов'язань у певному періоді перевищує обсяг активів, виникає дефіцит ліквідності, який може створювати ризики для банку. GAP-аналіз ліквідності є одним із важливих методів оцінки ризику ліквідності банківської установи, оскільки дає змогу визначити невідповідність між активами та пасивами банку за строками їх погашення або можливого використання. Його сутність полягає у порівнянні обсягів активів, які можуть бути перетворені на грошові кошти у певний період, із зобов'язаннями, які банк має виконати в цей самий часовий інтервал.

У межах GAP-аналізу всі активи та пасиви банку групуються за строками до погашення або переоцінки. Зазвичай виділяють такі часові інтервали: до 1 дня, від 1 до 7 днів, від 8 до 30 днів, від 31 до 90 днів, від 91 до 180 днів, від 181 дня до 1 року та понад 1 рік. Такий поділ дозволяє визначити, у яких саме періодах банк може зіткнутися з дефіцитом або надлишком ліквідності[12].

Основним показником у межах цього методу є розрив ліквідності, або GAP, який визначається як різниця між активами та пасивами у відповідному часовому інтервалі:

$$GAP=A-P \quad (1.3)$$

де А — активи, що надходять або можуть бути реалізовані у відповідному періоді;

Р — пасиви, що підлягають погашенню або можуть бути вилучені в цьому самому періоді.

Якщо значення GAP є додатним, це означає, що у певному часовому інтервалі обсяг ліквідних активів перевищує обсяг зобов'язань. Така ситуація свідчить про наявність надлишкової ліквідності, тобто банк має достатньо ресурсів для виконання своїх зобов'язань. Водночас надмірний позитивний GAP може свідчити про неефективне використання ресурсів, адже значна частина активів може залишатися низькодохідною.

Якщо значення GAP є від'ємним, це означає, що зобов'язання банку перевищують активи, які можуть бути використані для їх покриття у відповідному періоді. Такий розрив свідчить про можливий дефіцит ліквідності. У цьому випадку банк має заздалегідь визначити джерела покриття нестачі коштів: залучення міжбанківських кредитів, продаж частини ліквідних активів, використання кредитів рефінансування або активізацію депозитної політики.

Особливо важливим є аналіз короткострокових розривів ліквідності, оскільки саме вони найшвидше впливають на здатність банку виконувати поточні зобов'язання перед клієнтами. Наприклад, якщо у періоді до 30 днів банк має значний від'ємний GAP, це означає, що найближчим часом обсяг очікуваного відтоку коштів перевищуватиме обсяг надходжень. У такій ситуації банк може зіткнутися з необхідністю термінового залучення ресурсів, що часто супроводжується додатковими витратами.

Важливим елементом GAP-аналізу є також розрахунок кумулятивного GAP, який показує накопичений розрив ліквідності за кілька часових інтервалів. Він дає змогу оцінити не лише окремі короткострокові дисбаланси, а й загальну тенденцію формування дефіциту або надлишку ліквідності.

$$\text{Кумулятивний GAP} = \sum (A - P) \quad (1.4)$$

Кумулятивний GAP є особливо корисним для прогнозування потреб банку в ліквідності, оскільки дозволяє оцінити, чи зберігається дефіцит ресурсів упродовж тривалого періоду, чи він має тимчасовий характер. Наприклад, від'ємний розрив у періоді до 7 днів може бути менш ризиковим, якщо вже у наступному періоді очікується значний приплив коштів. Натомість

послідовне накопичення від'ємного GAP у кількох часових інтервалах свідчить про системну проблему з ліквідністю.

Практичне значення GAP-аналізу полягає в тому, що він дозволяє банку своєчасно виявити потенційні проблеми з ліквідністю та прийняти відповідні управлінські рішення. За результатами такого аналізу банк може переглядати структуру активів і пасивів, змінювати депозитну політику, коригувати строки кредитування, збільшувати частку високоліквідних активів або диверсифікувати джерела залучення коштів[13].

Разом з тим GAP-аналіз має певні обмеження. Він значною мірою базується на припущеннях щодо строків погашення активів і пасивів, а фактична поведінка клієнтів може відрізнятися від очікуваної. Наприклад, вкладники можуть достроково вилучати депозити, позичальники можуть затримувати погашення кредитів, а ситуація на фінансовому ринку може обмежити можливість швидкого залучення ресурсів. Тому GAP-аналіз доцільно використовувати разом зі стрес-тестуванням, сценарним аналізом та коефіцієнтною оцінкою ліквідності.

Отже, GAP-аналіз є ефективним інструментом оцінки ліквідності банківської установи, оскільки дозволяє визначити часові розриви між надходженням і вибуттям коштів, оцінити ризик дефіциту ліквідності та сформулювати обґрунтовані управлінські рішення щодо забезпечення фінансової стійкості банку. Його застосування дає можливість перейти від загальної оцінки ліквідності до більш глибокого аналізу строкової структури активів і пасивів банку.

Стрес-тестування ліквідності є сучасним методом оцінки стійкості банку до кризових ситуацій. Воно базується на моделюванні несприятливих сценаріїв, таких як масовий відтік депозитів, фінансова криза, погіршення доступу до міжбанківського ринку або різке зростання процентних ставок. Стрес-тестування ліквідності є сучасним методом оцінки здатності банківської установи зберігати платоспроможність і виконувати свої зобов'язання в умовах несприятливих або кризових змін. На відміну від

звичайного аналізу ліквідності, який ґрунтується на фактичних показниках діяльності банку, стрес-тестування дозволяє змодельовати ситуації, за яких банк може зіткнутися з різким відтоком коштів, погіршенням доступу до фінансування або знеціненням ліквідних активів.

Сутність стрес-тестування полягає у визначенні того, чи вистачить банку наявних високоліквідних активів та доступних джерел фінансування для покриття зобов'язань у разі реалізації негативних сценаріїв. Такий підхід дає змогу не лише оцінити поточний рівень ліквідності, а й виявити потенційні слабкі місця у структурі активів і пасивів банку.

У процесі стрес-тестування банк аналізує, як зміниться його ліквідна позиція за умов виникнення певних шоків. До таких шоків можуть належати: масове вилучення депозитів клієнтами, скорочення можливості залучення коштів на міжбанківському ринку, зниження вартості цінних паперів, погіршення якості кредитного портфеля, зростання простроченої заборгованості, девальвація національної валюти, підвищення процентних ставок або загальна криза довіри до банківської системи.

Особливе значення стрес-тестування має для банків у періоди економічної нестабільності, воєнного стану, інфляційного тиску та високої невизначеності на фінансових ринках. У таких умовах поведінка клієнтів може швидко змінюватися: вкладники частіше вилучають кошти, бізнес скорочує залишки на рахунках, а зовнішні джерела фінансування стають дорожчими або менш доступними.

Проведення стрес-тестування ліквідності зазвичай передбачає кілька основних етапів. На першому етапі визначається мета тестування: оцінити короткострокову стійкість банку, перевірити достатність високоліквідних активів або визначити потребу в додатковому фінансуванні. На другому етапі формується набір стресових сценаріїв. Вони можуть бути помірними, суттєвими або критичними залежно від глибини негативних змін[14].

На третьому етапі здійснюється розрахунок очікуваних грошових надходжень і відтоків за кожним сценарієм. Банк оцінює, скільки коштів може

бути втрачено внаслідок відтоку депозитів, які активи можна швидко реалізувати, які джерела фінансування залишаються доступними та якими будуть додаткові витрати на залучення ресурсів. На четвертому етапі визначається дефіцит або надлишок ліквідності. Якщо за певним сценарієм обсяг відтоку коштів перевищує доступні ліквідні ресурси, банк повинен розробити заходи для покриття такого дефіциту.

Важливою складовою стрес-тестування є вибір сценаріїв. Найчастіше використовують три типи сценаріїв: внутрішній, ринковий та комбінований. Внутрішній сценарій пов'язаний із проблемами самого банку, наприклад погіршенням репутації, зниженням довіри клієнтів або зростанням проблемної заборгованості. Ринковий сценарій відображає загальне погіршення ситуації у банківській системі або економіці загалом. Комбінований сценарій є найбільш складним, оскільки одночасно враховує внутрішні проблеми банку та зовнішні макроекономічні шоки.

Наприклад, у межах внутрішнього сценарію банк може змодельовати ситуацію, коли фізичні особи достроково вилучають значну частину депозитів, а юридичні особи скорочують залишки на поточних рахунках. У межах ринкового сценарію може враховуватися зниження ліквідності міжбанківського ринку, зростання ставок залучення ресурсів і неможливість швидкого продажу частини цінних паперів без втрат. Комбінований сценарій може передбачати одночасний відтік депозитів, падіння ринкової вартості активів, зростання простроченої заборгованості та обмеження доступу до нових джерел фінансування.

Результати стрес-тестування дозволяють визначити так званий “період виживання” банку, тобто кількість днів, протягом яких банк здатний виконувати свої зобов'язання без залучення додаткових ресурсів. Чим довшим є цей період, тим вищою є стійкість банку до кризових ситуацій. Якщо ж результати тестування показують короткий період виживання або значний дефіцит ліквідності, це свідчить про необхідність перегляду політики управління активами і пасивами.

За результатами стрес-тестування банк може ухвалити низку управлінських рішень. Зокрема, він може збільшити обсяг високоліквідних активів, скоротити залежність від нестабільних джерел фінансування, диверсифікувати депозитну базу, обмежити довгострокове кредитування за рахунок короткострокових ресурсів, переглянути ліміти на операції з контрагентами або розробити план дій на випадок кризи ліквідності.

Особливістю стрес-тестування є те, що воно не дає точного прогнозу майбутніх подій, а показує можливу реакцію банку на негативні зміни. Тому його основне призначення полягає не в передбаченні конкретної кризи, а у перевірці готовності банку до різних варіантів розвитку подій. Саме тому стрес-тестування доцільно проводити регулярно та оновлювати його параметри залежно від змін у макроекономічному середовищі, структурі балансу банку та поведінці клієнтів.

Разом із тим цей метод має певні обмеження. Його результати значною мірою залежать від правильності вибору сценаріїв, якості вхідних даних і реалістичності припущень. Якщо сценарії є занадто м'якими, банк може недооцінити ризики. Якщо ж вони надмірно жорсткі, результати можуть бути малопридатними для практичного управління. Тому ефективне стрес-тестування має поєднувати історичні дані, експертні оцінки, макроекономічні прогнози та внутрішню інформацію банку[15].

Отже, стрес-тестування ліквідності є важливим інструментом ризик-менеджменту банківської установи. Воно дозволяє оцінити здатність банку витримувати кризові ситуації, визначити можливий дефіцит ліквідності, розробити превентивні заходи та підвищити фінансову стійкість банку. У поєднанні з коефіцієнтним аналізом, GAP-аналізом і аналізом грошових потоків стрес-тестування формує комплексну систему оцінки та управління ліквідністю банку.

Важливим елементом оцінки ліквідності є також сценарний аналіз, який дозволяє прогнозувати зміну рівня ліквідності залежно від різних економічних умов та управлінських рішень.

Таким чином, сучасна оцінка ліквідності банківської установи ґрунтується на комплексному використанні різних методичних підходів та аналітичних інструментів. Поєднання коефіцієнтного аналізу, аналізу грошових потоків, GAP-аналізу та стрес-тестування дозволяє своєчасно виявляти потенційні ризики, забезпечувати фінансову стійкість банку та підтримувати належний рівень його платоспроможності.

Висновки до розділу 1

У першому розділі бакалаврської роботи було досліджено теоретичні та методичні основи ліквідності банківської установи, визначено економічну сутність ліквідності банку, її роль у забезпеченні стабільності банківської діяльності, а також проаналізовано основні фактори впливу та сучасні підходи до оцінки й управління ліквідністю.

У ході дослідження встановлено, що ліквідність банку є однією з ключових характеристик його фінансової стійкості та надійності, оскільки саме вона визначає здатність банківської установи своєчасно й у повному обсязі виконувати свої зобов'язання перед вкладниками, кредиторами та іншими контрагентами. Забезпечення належного рівня ліквідності є необхідною умовою стабільного функціонування банківської системи та підтримання довіри клієнтів до фінансових установ.

Визначено, що ліквідність банку має складний і багатогранний характер, адже залежить як від внутрішніх особливостей діяльності банку, так і від впливу зовнішнього економічного середовища. На рівень ліквідності впливають структура активів і пасивів, якість кредитного портфеля, стабільність депозитної бази, рівень капіталізації, ефективність управління ризиками, стан фінансового ринку, макроекономічна ситуація, інфляційні процеси, валютні коливання та рівень довіри до банківської системи.

У роботі обґрунтовано, що ефективне управління ліквідністю передбачає постійне підтримання оптимального співвідношення між ліквідністю та прибутковістю банку. Надмірний рівень ліквідності може призводити до зниження доходності активних операцій, тоді як недостатній рівень ліквідності підвищує ризик втрати платоспроможності та фінансової нестабільності.

Дослідження показало, що у банківській практиці сформувалися три основні підходи до управління ліквідністю: управління активами, управління пасивами та збалансоване управління. Підхід управління активами базується на формуванні резерву високоліквідних активів, які можуть бути швидко реалізовані для виконання зобов'язань. Управління пасивами передбачає забезпечення ліквідності шляхом оперативного залучення ресурсів із зовнішніх джерел. Найбільш ефективним у сучасних умовах визначено збалансований підхід, який поєднує переваги двох попередніх методів і дозволяє банку підтримувати фінансову стійкість при одночасному забезпеченні прибутковості діяльності.

У межах розділу також розглянуто основні методичні підходи до оцінки ліквідності банківської установи. Встановлено, що сучасна система оцінки ліквідності ґрунтується на комплексному використанні різних аналітичних інструментів і методів, кожен з яких має власне практичне значення та сферу застосування.

Зокрема, коефіцієнтний метод дозволяє оцінити рівень ліквідності на основі системи фінансових показників і нормативів, встановлених Національним банком України та міжнародними стандартами банківського регулювання. Особливу увагу приділено нормативам LCR та NSFR, які характеризують здатність банку забезпечувати короткострокову та довгострокову фінансову стійкість.

Важливе значення має метод аналізу грошових потоків, який дає змогу оцінити рух коштів банку та визначити потенційні ризики виникнення дефіциту ліквідності. Окремо досліджено GAP-аналіз, який дозволяє виявляти

часові розриви між активами та пасивами банку за строками погашення та визначати можливі дисбаланси ліквідності.

Значну увагу приділено стрес-тестуванню ліквідності як сучасному інструменту ризик-менеджменту. Визначено, що цей метод дозволяє оцінити стійкість банку до кризових ситуацій шляхом моделювання несприятливих сценаріїв, зокрема масового відтоку депозитів, погіршення доступу до міжбанківського фінансування, зниження вартості активів та інших негативних факторів. Використання стрес-тестування сприяє своєчасному виявленню потенційних загроз і розробці заходів щодо мінімізації ризиків ліквідності.

У результаті проведеного дослідження зроблено висновок, що ефективна система управління та оцінки ліквідності банківської установи повинна мати комплексний характер і поєднувати різні методичні підходи, аналітичні інструменти та механізми контролю ризиків. Лише за умови системного підходу до управління ліквідністю банк здатний забезпечити стабільність своєї діяльності, підтримувати належний рівень платоспроможності та адаптуватися до змін зовнішнього середовища.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА ЛІКВІДНОСТІ АБ «ПІВДЕННИЙ»

2.1. Організаційно-економічна характеристика діяльності АБ «Південний»

Банк «Південний» є одним із найбільших українських комерційних банків із приватним капіталом, який здійснює діяльність на фінансовому ринку України понад 30 років. Банк входить до числа системно важливих банків України та займає провідні позиції за обсягами активів серед приватних банківських установ. Основними напрямками діяльності банку є обслуговування корпоративних клієнтів, малого та середнього бізнесу, а також фізичних осіб.

Банк здійснює діяльність відповідно до банківської ліцензії Національного банку України та надає широкий спектр фінансових послуг, серед яких кредитування, депозитні операції, розрахунково-касове обслуговування, валютні операції, операції з банківськими картками, дистанційне банківське обслуговування, інвестиційні та документарні операції.

Організаційна структура АБ «Південний» побудована за функціональним принципом та включає органи корпоративного управління, підрозділи управління ризиками, кредитні департаменти, департаменти фінансового моніторингу, казначейства, корпоративного та роздрібного бізнесу, а також мережу регіональних відділень.

До основних конкурентних переваг банку належать:

- значний досвід роботи на фінансовому ринку;
- стабільна клієнтська база;
- диверсифікована структура активів і пасивів;

- високий рівень цифровізації банківських послуг;
- розвинена регіональна мережа;
- статус системно важливого банку[16].

Для більш повної характеристики діяльності банку доцільно проаналізувати основні фінансово-економічні показники його діяльності за останні роки.

Таблиця 2.1

Основні показники діяльності АБ «Південний» у 2022–2024 рр.

Показник	2022	2023	2024	Відхилення 2024/2022
Активи, млн грн	63 420	71 580	79 860	+16 440
Кредитний портфель, млн грн	28 940	31 760	35 210	+6 270
Зобов'язання, млн грн	54 870	61 240	68 300	+13 430
Кошти клієнтів, млн грн	46 210	52 980	59 440	+13 230
Власний капітал, млн грн	8 550	10 340	11 560	+3 010
Чистий прибуток, млн грн	1 140	1 860	2 470	+1 330
Рентабельність активів (ROA), %	1,8	2,6	3,1	+1,3 в.п.
Рентабельність капіталу (ROE), %	13,3	18,0	21,4	+8,1 в.п.

Аналіз даних таблиці 2.1 свідчить про загальне зміцнення фінансово-економічного стану АБ «Південний» упродовж 2022–2024 рр. Незважаючи на складні умови функціонування банківської системи України, пов'язані з воєнним станом, інфляційними процесами, коливанням валютного ринку та підвищенням рівня фінансових ризиків, банк продемонстрував позитивну динаміку більшості ключових показників діяльності.

Передусім варто відзначити стабільне зростання активів банку. Якщо у 2022 році їх обсяг становив 63 420 млн грн, то у 2024 році — вже 79 860 млн грн, тобто активи збільшилися на 16 440 млн грн, або майже на 26 %. Така тенденція свідчить про розширення масштабів діяльності банку, нарощення обсягів фінансових операцій та зміцнення його позицій на банківському ринку. Зростання активів також є ознакою підвищення ділової активності банку та збільшення обсягів залучених і розміщених ресурсів.

Важливим позитивним показником є збільшення кредитного портфеля банку з 28 940 млн грн у 2022 році до 35 210 млн грн у 2024 році. Приріст становив 6 270 млн грн, або понад 21 %. Це свідчить про активізацію кредитної діяльності банку та збереження його ролі як фінансового посередника. Водночас збільшення кредитного портфеля може вказувати на розширення співпраці банку з корпоративними клієнтами та населенням, а також на поступове відновлення економічної активності в країні. Однак зростання обсягів кредитування потребує ефективного контролю кредитного ризику та підтримання достатнього рівня ліквідності.

Одночасно із зростанням активних операцій спостерігається суттєве збільшення обсягу зобов'язань банку. У 2024 році їх сума досягла 68 300 млн грн, що на 13 430 млн грн більше порівняно з 2022 роком. Основною причиною такого зростання стало збільшення коштів клієнтів, обсяг яких зріс із 46 210 млн грн до 59 440 млн грн. Приріст становив 13 230 млн грн, або майже 29 %. Це свідчить про високий рівень довіри клієнтів до банку навіть в умовах нестабільної економічної ситуації. Збільшення депозитної бази є позитивним фактором для забезпечення ліквідності банку, оскільки саме кошти клієнтів формують основне джерело ресурсів для проведення активних операцій.

Важливим показником фінансової стійкості є власний капітал банку. Протягом досліджуваного періоду його обсяг зріс із 8 550 млн грн до 11 560 млн грн, тобто на 3 010 млн грн, або понад 35 %. Така тенденція є позитивною, оскільки зростання капіталу підвищує рівень фінансової незалежності банку, його здатність покривати ризики та забезпечувати виконання нормативів достатності капіталу. Крім того, збільшення капіталу створює додаткові можливості для подальшого розвитку активних операцій та підвищення конкурентоспроможності банку.

Особливо важливим є зростання чистого прибутку банку. Якщо у 2022 році банк отримав 1 140 млн грн чистого прибутку, то у 2024 році — вже 2 470 млн грн. Таким чином, прибуток збільшився більш ніж удвічі. Це свідчить про підвищення ефективності управління активами та пасивами, оптимізацію

витрат, покращення структури доходів і загальне зміцнення фінансового стану банку.

Позитивна динаміка спостерігається також у показниках рентабельності. Рентабельність активів (ROA) зросла з 1,8 % до 3,1 %, що свідчить про підвищення ефективності використання активів банку та здатності генерувати прибуток із кожної гривні вкладених ресурсів. Водночас рентабельність капіталу (ROE) збільшилася з 13,3 % до 21,4 %, тобто майже на 8,1 відсоткового пункту. Це означає, що банк став значно ефективніше використовувати власний капітал для формування прибутку, що позитивно характеризує якість фінансового менеджменту.

Загалом результати аналізу свідчать про те, що АБ «Південний» упродовж 2022–2024 рр. демонстрував стійке зростання основних фінансово-економічних показників діяльності. Банк зміг забезпечити нарощення активів, ресурсної бази, капіталу та прибутковості навіть в умовах підвищеної економічної нестабільності. Це свідчить про ефективну систему управління, достатній рівень фінансової стійкості та конкурентоспроможності банку на вітчизняному фінансовому ринку. Отримані результати створюють передумови для подальшого аналізу ліквідності банку та оцінки ефективності управління його активами і пасивами.

Для оцінки структури ресурсної бази банку доцільно проаналізувати структуру його пасивів.

Таблиця 2.2

Структура зобов’язань АБ «Південний» у 2024 році[17]

Показник	Сума, млн грн	Частка, %
Кошти фізичних осіб	28 740	42,1
Кошти юридичних осіб	25 860	37,9
Кошти інших банків	6 120	9,0
Боргові цінні папери	2 040	3,0
Інші зобов’язання	5 540	8,0
Разом	68 300	100,0

Аналіз структури зобов'язань АБ «Південний», наведений у таблиці 2.2, свідчить про достатньо стабільну та диверсифіковану ресурсну базу банку, основу якої формують кошти клієнтів. Саме структура пасивів банку значною мірою визначає його фінансову стійкість, рівень ліквідності та здатність здійснювати активні операції.

Найбільшу частку у структурі зобов'язань банку займають кошти фізичних осіб — 28 740 млн грн, або 42,1 % загального обсягу зобов'язань. Така частка свідчить про високий рівень довіри населення до банку та ефективність його депозитної політики. Для комерційного банку стабільна депозитна база фізичних осіб є важливим джерелом ресурсів, оскільки дозволяє підтримувати належний рівень ліквідності та забезпечує можливість здійснення кредитних операцій. Водночас значна залежність від депозитів населення потребує постійного контролю ризику можливого відтоку коштів у кризових ситуаціях.

Важливе місце у структурі ресурсної бази займають також кошти юридичних осіб, обсяг яких становить 25 860 млн грн, або 37,9 % зобов'язань банку. Це свідчить про активну співпрацю банку з корпоративним сектором та достатньо високий рівень його конкурентоспроможності на ринку банківських послуг для бізнесу. Значний обсяг коштів корпоративних клієнтів позитивно впливає на ліквідність банку, однак водночас такі ресурси є більш чутливими до змін ринкової кон'юнктури та можуть характеризуватися більшою волатильністю порівняно з депозитами населення[18].

Кошти інших банків становлять 6 120 млн грн, або 9 % усіх зобов'язань. Наявність міжбанківських ресурсів у структурі пасивів свідчить про використання банком додаткових джерел фінансування та його інтегрованість у міжбанківський ринок. Водночас надмірна залежність від міжбанківського кредитування може підвищувати ризики ліквідності, особливо в умовах нестабільності фінансового ринку, тому помірنا частка таких ресурсів у структурі зобов'язань є позитивною характеристикою діяльності банку.

Частка боргових цінних паперів є відносно незначною — 3 %, або 2 040 млн грн. Це свідчить про те, що банк меншою мірою використовує інструменти фондового ринку для формування ресурсної бази, орієнтуючись переважно на класичні джерела залучення коштів. Такий підхід може знижувати залежність від ринкових коливань і вартості запозичень на фінансовому ринку.

Інші зобов'язання становлять 5 540 млн грн, або 8 % загальної суми пасивів. До цієї категорії можуть входити нараховані витрати, резерви, кредиторська заборгованість та інші поточні зобов'язання банку. Їх частка не є критичною, що свідчить про збалансованість структури зобов'язань.

Загалом структура пасивів АБ «Південний» характеризується високою часткою клієнтських коштів, які формують понад 80 % усіх зобов'язань банку. Така структура є позитивною, оскільки свідчить про стабільність ресурсної бази, достатній рівень довіри клієнтів та відносно невисоку залежність від зовнішніх джерел фінансування. Одночасно це створює сприятливі умови для підтримання ліквідності та фінансової стійкості банку.

Крім того, структура зобов'язань банку свідчить про збалансовану політику управління ресурсами, що дозволяє забезпечувати стабільне фінансування активних операцій та мінімізувати ризики ліквідності. У сучасних умовах економічної нестабільності така модель формування ресурсної бази є важливою передумовою ефективного функціонування банку та підтримання його конкурентних позицій на фінансовому ринку.

Для характеристики ефективності діяльності банку доцільно також проаналізувати структуру активів. Наведені дані свідчать про те, що найбільшу частку в активах банку займає кредитний портфель, що є характерним для комерційних банків. Водночас значна частка високоліквідних активів та інвестицій у цінні папери позитивно впливає на рівень ліквідності банку та його здатність своєчасно виконувати зобов'язання.

Таблиця 2.3

Структура активів АБ «Південний» у 2024 році

Показник	Сума, млн грн	Частка, %
Кредитний портфель	35 210	44,1
Грошові кошти та їх еквіваленти	16 480	20,6
Інвестиції в цінні папери	18 220	22,8
Основні засоби та нематеріальні активи	2 940	3,7
Інші активи	7 010	8,8
Разом	79 860	100,0

Аналіз структури активів АБ «Південний», наведений у таблиці 2.3, дозволяє оцінити напрями розміщення ресурсів банку, рівень диверсифікації активних операцій, а також визначити особливості формування ліквідності та прибутковості банківської установи. Структура активів є одним із ключових показників ефективності діяльності банку, оскільки саме активні операції забезпечують формування основної частини його доходів.

Найбільшу частку в активах банку займає кредитний портфель — 35 210 млн грн, або 44,1 % загального обсягу активів. Така структура є характерною для комерційних банків, оскільки кредитні операції традиційно виступають основним джерелом доходів банківської установи. Значна частка кредитного портфеля свідчить про активну кредитну діяльність банку, орієнтацію на фінансування корпоративного сектору та населення, а також про виконання банком функції фінансового посередника в економіці.

Водночас висока частка кредитних вкладень потребує ефективної системи управління кредитним ризиком, оскільки погіршення якості кредитного портфеля може негативно вплинути як на прибутковість банку, так і на його ліквідність. Особливо актуальним це є в умовах нестабільної економічної ситуації, коли зростає ризик прострочення кредитної заборгованості та погіршення платоспроможності позичальників.

Значну частку активів банку становлять грошові кошти та їх еквіваленти — 16 480 млн грн, або 20,6 % активів. Наявність значного обсягу

високоліквідних активів є позитивною характеристикою діяльності банку, оскільки свідчить про його здатність своєчасно виконувати поточні зобов'язання перед клієнтами та контрагентами. Саме ця категорія активів забезпечує підтримання належного рівня ліквідності та фінансової стійкості банку.

Важливе місце у структурі активів займають інвестиції в цінні папери, частка яких становить 22,8 %, або 18 220 млн грн. Це свідчить про активне використання банком інвестиційних інструментів для розміщення тимчасово вільних коштів та диверсифікації активних операцій. Інвестиції у державні цінні папери та інші надійні фінансові інструменти дозволяють банку не лише отримувати додатковий дохід, а й підтримувати необхідний рівень ліквідності, оскільки значна частина таких активів може бути швидко реалізована у разі потреби.

Частка основних засобів та нематеріальних активів є відносно невеликою — 3,7 %, або 2 940 млн грн. Це є позитивною тенденцією, оскільки для банківських установ надмірна концентрація ресурсів у необоротних активах вважається небажаною. Невисока частка таких активів свідчить про раціональне використання ресурсів та орієнтацію банку на проведення прибуткових фінансових операцій.

Інші активи становлять 7 010 млн грн, або 8,8 % загального обсягу активів. До цієї категорії можуть входити дебіторська заборгованість, нараховані доходи, інші фінансові активи та операційні активи банку. Їх частка є помірною та не створює суттєвих ризиків для структури активів.

Загалом структура активів АБ «Південний» є достатньо збалансованою та свідчить про поєднання прибутковості й ліквідності у діяльності банку. Значна частка кредитного портфеля забезпечує формування доходів банку, тоді як суттєвий обсяг грошових коштів та інвестицій у цінні папери підтримує належний рівень ліквідності та фінансової стійкості.

Крім того, структура активів свідчить про ефективну політику управління ресурсами та ризиками. Банк не концентрує активи виключно в одному

напрямі діяльності, а використовує диверсифікований підхід до розміщення коштів. Це дозволяє мінімізувати ризики втрати ліквідності, підвищити стійкість до зовнішніх економічних шоків та забезпечити стабільність функціонування банківської установи в умовах нестабільного фінансового середовища.

Для наочності організаційно-економічної характеристики банку доцільно використати схему основних напрямів діяльності банку.

Рис. 2.1. Основні напрями діяльності АБ «Південний» [19]

Основні напрями діяльності АБ «Південний» охоплюють широкий спектр банківських і фінансових послуг, що дозволяє банку ефективно функціонувати як універсальна банківська установа та забезпечувати потреби різних категорій клієнтів. Як показано на рисунку 2.1, банк здійснює діяльність одночасно у корпоративному, роздрібному, інвестиційному та цифровому сегментах банківського ринку.

Одним із ключових напрямів діяльності банку є корпоративне банківське обслуговування. У межах цього напрямку банк надає підприємствам послуги з розрахунково-касового обслуговування, відкриття та ведення рахунків, реалізації зарплатних проєктів, еквайрингу та супроводження зовнішньоекономічної діяльності. Значна увага приділяється обслуговуванню середнього та великого бізнесу, що є однією з основних спеціалізацій банку.

Важливе місце у структурі діяльності АБ «Південний» займає кредитування фізичних та юридичних осіб. Банк надає кредити корпоративним клієнтам, здійснює споживче та іпотечне кредитування населення, а також пропонує кредитні лінії, овердрафти та інші форми фінансування. Кредитні операції є одним із головних джерел формування доходів банку.

Суттєву роль у діяльності банку відіграють депозитні операції. Банк залучає кошти фізичних та юридичних осіб шляхом відкриття строкових депозитів, депозитів до запитання та накопичувальних програм. Саме депозитна база формує основне джерело ресурсів банку та забезпечує можливість здійснення активних операцій.

Одним із традиційних напрямів діяльності банку є валютні операції, які включають купівлю та продаж іноземної валюти, міжнародні валютні перекази, конверсійні операції та обслуговування зовнішньоекономічної діяльності клієнтів. В умовах активної інтеграції України у світовий фінансовий простір цей напрям набуває особливого значення.

Банк також активно здійснює операції з банківськими картками, забезпечуючи клієнтів сучасними платіжними інструментами. До таких операцій належать випуск дебетових і кредитних карток, проведення безготівкових розрахунків, карткових переказів та впровадження програм лояльності.

Сучасним і стратегічно важливим напрямом діяльності банку є дистанційне банківське обслуговування. АБ «Південний» активно розвиває інтернет-банкінг, мобільні додатки, онлайн-платежі та системи дистанційного

керування рахунками, що дозволяє підвищувати якість обслуговування клієнтів та забезпечувати доступність фінансових послуг.

Крім того, банк здійснює операції з цінними паперами та надає інвестиційні послуги. Це включає інвестування у державні та корпоративні цінні папери, депозитарне обслуговування, інвестиційне консультування та управління активами клієнтів. Така діяльність дозволяє банку диверсифікувати джерела доходів та підтримувати необхідний рівень ліквідності.

Окремим важливим напрямом є міжнародні розрахунки та документарні операції, зокрема проведення SWIFT-переказів, акредитивів, гарантій та інших операцій, пов'язаних із міжнародною торгівлею.

Також банк приділяє значну увагу фінансовому моніторингу та управлінню ризиками. Ефективна система контролю ризиків, комплаєнс-контроль та фінансовий моніторинг забезпечують стабільність діяльності банку, дотримання вимог законодавства та мінімізацію фінансових ризиків.

Таким чином, АБ «Південний» здійснює комплексне банківське обслуговування клієнтів та поєднує традиційні банківські послуги із сучасними цифровими фінансовими технологіями, що забезпечує його конкурентоспроможність та стабільний розвиток на банківському ринку України.

Для більш повного розуміння особливостей функціонування банку доцільно також розглянути його організаційну структуру, яка забезпечує ефективне управління банківською діяльністю та координацію роботи всіх структурних підрозділів. Організаційна структура АБ «Південний» представлена на рисунку 2.2.

Організаційна структура банку побудована за функціональним принципом і включає органи корпоративного управління, керівні підрозділи та спеціалізовані департаменти, кожен із яких виконує окремі функції у системі управління банком.

Найвищим органом управління банку є загальні збори акціонерів, які визначають стратегічні напрями розвитку банку, затверджують основні результати діяльності та приймають ключові управлінські рішення. Контроль за діяльністю банку здійснює наглядова рада, яка координує систему корпоративного управління та забезпечує захист інтересів акціонерів.

Безпосереднє керівництво поточною діяльністю банку здійснює правління банку, яке відповідає за реалізацію стратегії розвитку, управління активами та пасивами, забезпечення прибутковості та підтримання належного рівня ліквідності.

Рис. 2.2. Організаційна структура АБ «Південний»

Важливе місце в організаційній структурі займає департамент ризик-менеджменту, який здійснює оцінку та контроль кредитних, валютних, процентних, операційних та інших фінансових ризиків. Саме цей підрозділ забезпечує стабільність функціонування банку в умовах нестабільного фінансового середовища.

Кредитний департамент відповідає за організацію кредитної діяльності банку, аналіз платоспроможності позичальників та супроводження кредитних операцій. Казначейство здійснює управління ліквідністю, валютними операціями та міжбанківськими ресурсами.

Департаменти корпоративного та роздрібного бізнесу забезпечують обслуговування юридичних і фізичних осіб, просування банківських продуктів та підтримання клієнтської бази. Значну роль у сучасній структурі банку відіграє ІТ-департамент, який відповідає за розвиток цифрових сервісів, інформаційних систем та кібербезпеки.

Невід'ємною складовою структури банку є регіональна мережа відділень, яка забезпечує доступність банківських послуг у різних регіонах України та сприяє розширенню клієнтської бази банку.

Проведений аналіз дозволяє зробити висновок, що АБ «Південний» є стабільною банківською установою з достатнім рівнем фінансової стійкості, розвиненою клієнтською базою та позитивною динамікою основних фінансових показників. Банк демонструє зростання активів, прибутковості та ресурсної бази, що створює передумови для підтримання належного рівня ліквідності та ефективного функціонування в умовах нестабільного економічного середовища.

2.2. Аналіз фінансового стану та ресурсної бази банківської установи

Фінансовий стан банківської установи є комплексною характеристикою результатів її діяльності, яка відображає рівень фінансової стійкості, ліквідності, платоспроможності, ділової активності та ефективності управління ресурсами. В умовах нестабільного економічного середовища, підвищених фінансових ризиків та значної конкуренції на банківському ринку

особливого значення набуває своєчасний аналіз фінансового стану банку та оцінка ефективності формування його ресурсної бази.

Ресурсна база банку є основою здійснення активних операцій і визначає можливості банківської установи щодо кредитування, інвестування та підтримання належного рівня ліквідності. Від стабільності та структури ресурсної бази значною мірою залежить фінансова стійкість банку та його здатність адаптуватися до змін ринкового середовища[20].

Для оцінки фінансового стану АБ «Південний» доцільно проаналізувати динаміку основних фінансових показників діяльності банку.

Таблиця 2.4

Динаміка основних фінансових показників АБ «Південний» у 2022–2024 рр.

Показник	2022	2023	2024	Темп приросту 2024/2022, %
Чистий процентний дохід, млн грн	3 860	4 940	6 120	58,5
Чистий комісійний дохід, млн грн	1 540	1 860	2 210	43,5
Операційний дохід, млн грн	6 240	7 850	9 460	51,6
Чистий прибуток, млн грн	1 140	1 860	2 470	116,7
Витрати на формування резервів, млн грн	920	760	640	–30,4
Коефіцієнт достатності капіталу, %	14,2	15,8	17,1	+2,9 в.п.

Дані таблиці свідчать про позитивну динаміку фінансових результатів банку упродовж досліджуваного періоду. Зокрема, чистий процентний дохід у 2024 році збільшився на 58,5 % порівняно з 2022 роком, що свідчить про зростання обсягів активних операцій банку та ефективність процентної політики. Збільшення чистого комісійного доходу вказує на активний розвиток розрахунково-касового обслуговування, карткового бізнесу та дистанційних банківських сервісів.

Позитивною тенденцією є також суттєве зростання чистого прибутку банку, який у 2024 році перевищив показник 2022 року більш ніж удвічі. Це

свідчить про підвищення ефективності банківської діяльності, оптимізацію витрат та покращення структури доходів.

Водночас спостерігається скорочення витрат на формування резервів, що може свідчити про покращення якості кредитного портфеля та зниження рівня кредитного ризику. Підвищення коефіцієнта достатності капіталу є позитивною характеристикою фінансової стійкості банку та підтверджує його здатність покривати можливі ризики.

Для більш детального аналізу фінансового стану банку необхідно оцінити структуру та динаміку його ресурсної бази.

Таблиця 2.5

Динаміка ресурсної бази АБ «Південний» у 2022–2024 рр.

Показник	2022	2023	2024	Відхилення 2024/2022
Кошти фізичних осіб, млн грн	21 860	25 430	28 740	+6 880
Кошти юридичних осіб, млн грн	19 540	22 740	25 860	+6 320
Кошти інших банків, млн грн	5 980	5 760	6 120	+140
Власний капітал, млн грн	8 550	10 340	11 560	+3 010
Загальна ресурсна база, млн грн	55 930	64 270	72 280	+16 350

Аналіз ресурсної бази банку показує, що основним джерелом формування ресурсів залишаються кошти клієнтів. Найбільшу частку становлять депозити фізичних осіб, що свідчить про високий рівень довіри населення до банку та стабільність депозитної політики.

Зростання коштів юридичних осіб підтверджує активну співпрацю банку з корпоративним сектором та підвищення його конкурентних позицій у сегменті обслуговування бізнесу. Водночас відносно невелика частка міжбанківських ресурсів свідчить про помірну залежність банку від зовнішніх джерел фінансування.

Позитивним фактором є також стабільне зростання власного капіталу банку, що забезпечує підвищення рівня фінансової незалежності та зміцнення платоспроможності банківської установи.

Для оцінки ефективності використання ресурсів доцільно проаналізувати показники рентабельності та ділової активності банку.

Таблиця 2.6

Показники ефективності діяльності АБ «Південний»

Показник	2022	2023	2024
ROA, %	1,8	2,6	3,1
ROE, %	13,3	18,0	21,4
Частка кредитного портфеля в активах, %	45,6	44,4	44,1
Частка високоліквідних активів, %	18,9	19,7	20,6
Співвідношення кредитів і депозитів, %	62,6	59,9	59,2

Наведені показники свідчать про підвищення ефективності діяльності банку. Зростання рентабельності активів і капіталу підтверджує покращення фінансових результатів та ефективніше використання ресурсів банківської установи.

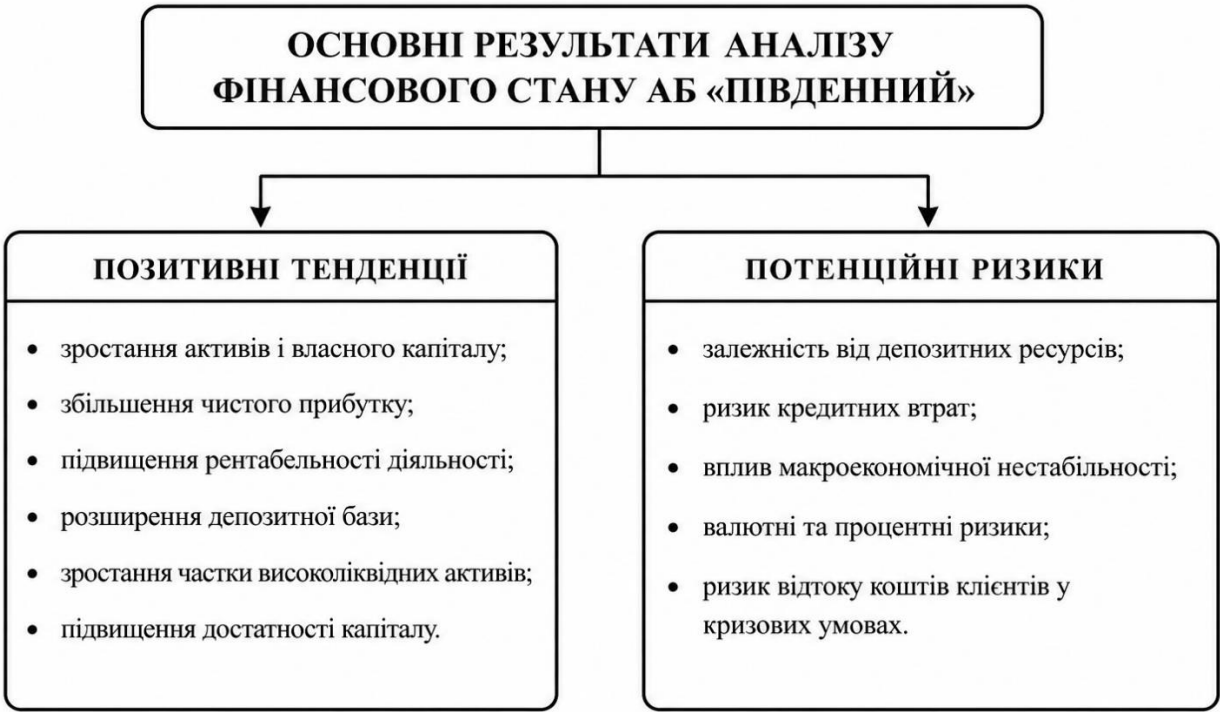

Рис. 2.3 Основні результати аналізу фінансового стану АБ «Південний»

Частка високоліквідних активів у структурі активів поступово зростає, що позитивно впливає на рівень ліквідності та фінансової стійкості банку. Водночас співвідношення кредитів і депозитів знижується, що свідчить про

формування більш збалансованої ресурсної політики та зменшення ризику дефіциту ліквідності.

Для узагальнення результатів аналізу фінансового стану банку доцільно виділити основні сильні та потенційно проблемні аспекти діяльності АБ «Південний» (рис. 2.3).

Отже, проведений аналіз фінансового стану та ресурсної бази АБ «Південний» свідчить про достатньо високий рівень фінансової стійкості та ефективності діяльності банку. Банк демонструє позитивну динаміку фінансових результатів, стабільне зростання ресурсної бази та покращення показників прибутковості. Значна частка клієнтських коштів у структурі пасивів, зростання власного капіталу та збільшення обсягу високоліквідних активів створюють передумови для підтримання належного рівня ліквідності та стабільного функціонування банку в умовах нестабільного економічного середовища.

2.3. Оцінка показників ліквідності банківської установи

Ліквідність банківської установи є одним із ключових показників її фінансової стійкості та надійності, оскільки характеризує здатність банку своєчасно й у повному обсязі виконувати свої зобов'язання перед вкладниками, кредиторами та іншими контрагентами. Забезпечення належного рівня ліквідності є необхідною умовою стабільного функціонування банківської установи, підтримання довіри клієнтів та мінімізації ризику втрати платоспроможності[21].

Оцінка ліквідності банку здійснюється за допомогою системи абсолютних і відносних показників, які дозволяють визначити рівень забезпеченості банку високоліквідними активами, ефективність управління активами та пасивами, а також здатність банку протистояти можливим

фінансовим ризикам. У сучасній банківській практиці особливе значення мають нормативи ліквідності, встановлені Національним банком України та міжнародними стандартами банківського регулювання.

Для оцінки ліквідності АБ «Південний» доцільно проаналізувати динаміку основних показників ліквідності банку упродовж 2022–2024 рр.

Таблиця 2.7

Основні показники ліквідності АБ «Південний» у 2022–2024 рр.

Показники	Нормативне значення	2022	2023	2024
Коефіцієнт миттєвої ліквідності, %	не менше 20 %	58,4	61,2	64,8
Коефіцієнт поточної ліквідності, %	не менше 40 %	82,6	87,3	91,5
Коефіцієнт короткострокової ліквідності, %	не менше 60 %	93,1	97,4	102,6
LCR (Liquidity Coverage Ratio), %	не менше 100 %	168	182	195
NSFR (Net Stable Funding Ratio), %	не менше 100 %	124	131	138
Частка високоліквідних активів у активах, %	—	18,9	19,7	20,6

Наведені у таблиці показники свідчать про достатньо високий рівень ліквідності АБ «Південний» упродовж досліджуваного періоду. Усі нормативи ліквідності перевищують мінімально допустимі значення, встановлені Національним банком України, що свідчить про здатність банку своєчасно виконувати свої фінансові зобов’язання та підтримувати фінансову стійкість навіть в умовах нестабільного економічного середовища.

Одним із ключових показників є коефіцієнт миттєвої ліквідності, який характеризує здатність банку негайно виконати свої поточні зобов’язання за рахунок найбільш ліквідних активів.

$$\text{Коефіцієнт миттєвої ліквідності} = \frac{\text{Високоліквідні активи}}{\text{Поточні зобов'язання}} \times 100\%$$

У 2024 році значення цього показника становило 64,8 %, що значно перевищує нормативний рівень. Це свідчить про наявність у банку

достатнього обсягу високоліквідних активів для покриття короткострокових зобов'язань.

Коефіцієнт поточної ліквідності характеризує здатність банку виконувати свої зобов'язання у середньостроковому періоді за рахунок ліквідних активів.

$$\text{Коефіцієнт поточної ліквідності} = \frac{\text{Ліквідні активи}}{\text{Поточні зобов'язання}} \times 100\%$$

Протягом 2022–2024 рр. спостерігається поступове зростання цього показника з 82,6 % до 91,5 %, що свідчить про покращення структури активів банку та підвищення рівня його фінансової стійкості.

Коефіцієнт короткострокової ліквідності відображає здатність банку забезпечувати виконання зобов'язань протягом короткострокового періоду.

$$\text{Короткострокова ліквідність} = \frac{\text{Ліквідні активи}}{\text{Короткострокові зобов'язання}} \times 100\%$$

У 2024 році значення показника перевищило 100 %, що свідчить про повне покриття короткострокових зобов'язань ліквідними активами. Така ситуація є позитивною характеристикою фінансового стану банку та підтверджує ефективність управління ліквідністю.

Особливе значення у сучасній системі банківського регулювання має коефіцієнт покриття ліквідністю (LCR), який визначає здатність банку витримати короткостроковий стресовий сценарій протягом 30 днів.

$$LCR = \frac{\text{Високоліквідні активи}}{\text{Чистий відтік коштів за 30 днів}} \times 100\%$$

Протягом досліджуваного періоду показник LCR стабільно перевищував нормативне значення 100 %. У 2024 році його рівень становив 195 %, що свідчить про значний запас ліквідності та високий рівень готовності банку до можливих кризових ситуацій.

Не менш важливим є коефіцієнт чистого стабільного фінансування (NSFR), який характеризує здатність банку забезпечувати довгострокове фінансування активів стабільними джерелами ресурсів.

$$NSFR = \frac{\text{Доступне стабільне фінансування}}{\text{Необхідне стабільне фінансування}} \times 100\%$$

Зростання показника NSFR із 124 % у 2022 році до 138 % у 2024 році свідчить про покращення структури ресурсної бази банку та підвищення рівня його довгострокової фінансової стійкості.

Важливою характеристикою ліквідності є також частка високоліквідних активів у загальному обсязі активів банку. Протягом досліджуваного періоду цей показник зростає і у 2024 році становив 20,6 %, що свідчить про достатній рівень забезпечення банку ліквідними ресурсами.

Для більш детальної оцінки ліквідності доцільно також проаналізувати співвідношення кредитного портфеля та депозитної бази банку.

Таблиця 2.8

Співвідношення кредитів і депозитів АБ «Південний»

Показник	2022	2023	2024
Кредитний портфель, млн грн	28 940	31 760	35 210
Кошти клієнтів, млн грн	46 210	52 980	59 440
Коефіцієнт кредитів до депозитів, %	62,6	59,9	59,2

Коефіцієнт кредитів до депозитів характеризує рівень покриття кредитних операцій депозитними ресурсами.

$$\text{Кредити/Депозити} = \frac{\text{Кредитний портфель}}{\text{Кошти клієнтів}} \times 100\%$$

Зниження цього показника упродовж досліджуваного періоду свідчить про покращення ліквідної позиції банку та формування більш збалансованої структури активів і пасивів. Водночас це може вказувати на наявність достатнього запасу депозитних ресурсів для фінансування активних операцій.

Для узагальнення результатів аналізу ліквідності банку доцільно виділити основні фактори, які позитивно та негативно впливають на рівень ліквідності АБ «Південний».

Рис. 2.4. Фактори впливу на ліквідність АБ «Південний»

Отже, проведений аналіз показників ліквідності АБ «Південний» свідчить про достатньо високий рівень фінансової стійкості та ефективне управління ліквідністю банку. Усі основні нормативи ліквідності перевищують мінімально допустимі значення, що підтверджує здатність банку своєчасно виконувати свої фінансові зобов'язання та підтримувати стабільність діяльності. Значний обсяг високоліквідних активів, стабільна ресурсна база та високий рівень достатності капіталу створюють передумови для подальшого розвитку банку та мінімізації ризиків втрати ліквідності в умовах нестабільного економічного середовища.

Висновки до розділу 2

У другому розділі бакалаврської роботи було проведено комплексний аналіз діяльності АБ «Південний», досліджено особливості його організаційної структури, фінансового стану, ресурсної бази та оцінено основні показники ліквідності банківської установи.

У результаті дослідження встановлено, що АБ «Південний» є одним із провідних комерційних банків України з приватним капіталом, який має розгалужену систему управління, стабільну клієнтську базу та широкий спектр банківських послуг. Організаційна структура банку побудована за функціональним принципом і включає органи корпоративного управління, підрозділи ризик-менеджменту, казначейства, корпоративного та роздрібного бізнесу, фінансового моніторингу, ІТ-підрозділи та регіональну мережу. Така структура забезпечує ефективне управління банком, координацію діяльності структурних підрозділів та підтримання фінансової стійкості.

Проведений аналіз фінансово-економічних показників діяльності банку свідчить про позитивну динаміку його розвитку упродовж 2022–2024 рр. Встановлено, що банк демонструє стабільне зростання активів, кредитного портфеля, обсягів коштів клієнтів та власного капіталу. Зокрема, активи банку зросли майже на чверть, що свідчить про розширення масштабів діяльності та зміцнення його позицій на фінансовому ринку.

Дослідження структури активів показало, що найбільшу частку в них займає кредитний портфель, що є характерним для комерційних банків та свідчить про активне здійснення кредитних операцій. Водночас значна частка високоліквідних активів і вкладень у цінні папери забезпечує підтримання належного рівня ліквідності та фінансової стійкості банку.

Аналіз структури пасивів засвідчив, що основним джерелом формування ресурсної бази банку є кошти фізичних та юридичних осіб. Висока частка клієнтських ресурсів у структурі зобов'язань свідчить про достатній рівень довіри клієнтів до банку та стабільність його депозитної політики. Водночас

помірна частка міжбанківських ресурсів вказує на відносно невисоку залежність банку від зовнішніх джерел фінансування.

У межах аналізу фінансового стану встановлено позитивну динаміку показників прибутковості діяльності банку. Зростання чистого прибутку, рентабельності активів та рентабельності капіталу свідчить про підвищення ефективності використання ресурсів, покращення структури доходів та результативність фінансового менеджменту банку.

Особливу увагу в роботі приділено оцінці ліквідності банківської установи. Проведений аналіз показав, що АБ «Південний» упродовж досліджуваного періоду підтримував достатньо високий рівень ліквідності. Усі основні нормативи ліквідності перевищували мінімально допустимі значення, встановлені Національним банком України.

Зокрема, коефіцієнти миттєвої, поточної та короткострокової ліквідності свідчать про здатність банку своєчасно виконувати свої поточні та короткострокові зобов'язання. Значення показників LCR та NSFR підтверджують достатній рівень забезпечення банку високоліквідними активами та стабільними джерелами фінансування навіть в умовах можливих стресових ситуацій.

Позитивною тенденцією є також поступове збільшення частки високоліквідних активів у структурі активів банку та зниження співвідношення кредитів до депозитів, що свідчить про формування більш збалансованої структури активів і пасивів та підвищення рівня фінансової стійкості.

Разом із тим у процесі аналізу були визначені окремі ризики, які можуть негативно впливати на рівень ліквідності банку. До таких ризиків належать залежність від депозитної бази, кредитний ризик, валютні та процентні коливання, а також вплив макроекономічної нестабільності. Особливо актуальними ці ризики є в умовах воєнного стану та нестабільності фінансового ринку України.

Загалом результати проведеного аналізу свідчать про те, що АБ «Південний» характеризується достатнім рівнем фінансової стійкості, ефективною системою управління ресурсами та високим рівнем ліквідності. Банк демонструє здатність адаптуватися до складних економічних умов, підтримувати стабільність діяльності та виконувати свої зобов'язання перед клієнтами й контрагентами. Отримані результати створюють основу для подальшого дослідження проблем і напрямів удосконалення управління ліквідністю банківської установи, що буде розглянуто у наступному розділі роботи.

РОЗДІЛ 3

НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЛІКВІДНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ УСТАНОВИ

3.1. Проблеми забезпечення ліквідності банківської установи в сучасних умовах

У сучасних умовах функціонування банківської системи проблема забезпечення ліквідності банківських установ набуває особливої актуальності. Нестабільність фінансових ринків, воєнний стан, інфляційні процеси, валютні коливання, зміни в поведінці клієнтів та загальна економічна невизначеність значно ускладнюють процес управління ліквідністю банків. Для банківських установ забезпечення достатнього рівня ліквідності є не лише умовою стабільного функціонування, а й важливим чинником підтримання довіри вкладників, інвесторів і контрагентів.

Ліквідність банку безпосередньо залежить від здатності своєчасно залучати ресурси, підтримувати оптимальну структуру активів і пасивів, а також оперативно реагувати на зміни зовнішнього середовища. У сучасних умовах банки змушені одночасно вирішувати завдання забезпечення ліквідності, прибутковості та фінансової стійкості, що значно ускладнює процес управління ресурсами[22].

Однією з ключових проблем забезпечення ліквідності банківських установ є нестабільність депозитної бази. У кризових умовах населення та суб'єкти господарювання схильні до дострокового вилучення депозитів, що може спричиняти дефіцит ліквідних ресурсів. Особливо гостро ця проблема проявляється в умовах економічної нестабільності та зниження рівня довіри до фінансової системи. Відтік депозитів призводить до необхідності

термінового залучення ресурсів або реалізації частини активів, що може негативно впливати на фінансові результати банку.

Значний вплив на ліквідність банків має також макроекономічна нестабільність. Інфляційні процеси, зростання процентних ставок, валютні коливання та уповільнення економічної активності спричиняють погіршення фінансового стану позичальників, зниження платоспроможності клієнтів і збільшення ризику неповернення кредитів. У таких умовах банки змушені формувати додаткові резерви під кредитні ризики, що знижує обсяг ресурсів, доступних для підтримання ліквідності[23].

Однією з найбільш суттєвих проблем сучасного етапу розвитку банківської системи України є вплив воєнного стану та пов'язаних із ним ризиків. Воєнні дії спричинили погіршення фінансового стану підприємств, скорочення ділової активності, порушення логістичних зв'язків та зростання загального рівня невизначеності. У таких умовах банки стикаються з підвищеним ризиком відтоку коштів клієнтів, збільшенням частки проблемних кредитів та необхідністю підтримання додаткового запасу ліквідності.

Суттєвою проблемою є також валютний ризик, який безпосередньо впливає на ліквідність банку. Значні коливання валютного курсу можуть призводити до зміни структури активів і пасивів, збільшення попиту на іноземну валюту та виникнення дисбалансів ліквідності. Особливо ризиковою є ситуація, коли валютні активи та валютні зобов'язання банку є незбалансованими за строками або обсягами.

Важливим фактором ризику для ліквідності банківських установ є процентний ризик. Підвищення процентних ставок на фінансовому ринку призводить до зростання вартості залучених ресурсів та може спричиняти скорочення обсягів кредитування. Крім того, зміна процентних ставок впливає на поведінку вкладників, які можуть переводити кошти між банками або змінювати структуру своїх заощаджень залежно від рівня доходності депозитних продуктів[24].

Однією з проблем сучасного банківського сектору є недостатня диверсифікація ресурсної бази окремих банківських установ. Надмірна залежність від депозитів фізичних осіб або окремих великих корпоративних клієнтів підвищує ризик втрати ліквідності у разі масового відтоку коштів. У таких умовах банки змушені підтримувати значний обсяг високоліквідних активів, що, своєю чергою, може негативно впливати на прибутковість діяльності.

Проблемою забезпечення ліквідності є також необхідність дотримання нормативів Національного банку України та міжнародних стандартів банківського регулювання. Банки повинні постійно підтримувати необхідний рівень показників ліквідності, зокрема LCR та NSFR, що потребує формування значного обсягу високоліквідних активів і стабільних джерел фінансування. З одного боку, це підвищує фінансову стійкість банківської системи, а з іншого — може обмежувати можливості банків щодо активного кредитування та отримання доходів[25].

Складність управління ліквідністю також пов'язана з необхідністю прогнозування грошових потоків банку. У сучасних умовах поведінка клієнтів є менш прогнозованою, що ускладнює оцінку майбутніх надходжень і відтоків коштів. Будь-які негативні інформаційні повідомлення, економічні чи політичні події можуть швидко впливати на рішення вкладників та спричиняти коливання ліквідності.

Окремою проблемою є необхідність підтримання балансу між ліквідністю та прибутковістю банку. Надмірне накопичення високоліквідних активів забезпечує фінансову стійкість, проте водночас знижує рівень доходності активних операцій. Навпаки, активне спрямування ресурсів у кредитні чи інвестиційні операції може підвищити прибутковість, але створює ризик дефіциту ліквідності. Саме тому банки повинні постійно шукати оптимальне співвідношення між рівнем ризику, ліквідністю та доходністю.

У сучасних умовах значного розвитку цифрових технологій нових викликів набуває і проблема кіберризиків. Порушення роботи електронних

банківських систем, кібератаки або технічні збої можуть негативно впливати на платіжну дисципліну, доступ клієнтів до коштів та загальну стабільність функціонування банку. Це вимагає від банків додаткових інвестицій у системи інформаційної безпеки та цифрової стійкості[26].

Таким чином, забезпечення ліквідності банківської установи в сучасних умовах є складним багатофакторним процесом, який залежить від впливу як внутрішніх, так і зовнішніх чинників. Основними проблемами забезпечення ліквідності є нестабільність депозитної бази, макроекономічна невизначеність, валютні та процентні ризики, зростання кредитних ризиків, вплив воєнного стану, необхідність дотримання нормативів ліквідності та підтримання балансу між ліквідністю і прибутковістю. У таких умовах ефективне управління ліквідністю потребує комплексного підходу, постійного моніторингу ризиків та використання сучасних методів фінансового аналізу і прогнозування.

3.2. Удосконалення системи управління ліквідністю банківської установи

В умовах нестабільного економічного середовища, високого рівня фінансових ризиків та постійних змін на банківському ринку питання удосконалення системи управління ліквідністю банківської установи набуває особливої актуальності. Ефективне управління ліквідністю є необхідною умовою забезпечення фінансової стійкості банку, підтримання його платоспроможності та здатності своєчасно виконувати свої зобов'язання перед клієнтами й контрагентами[27].

Система управління ліквідністю повинна бути комплексною, гнучкою та адаптованою до сучасних умов функціонування банківської системи. Її основною метою є підтримання оптимального співвідношення між

ліквідністю, прибутковістю та ризиком. Надмірний обсяг ліквідних активів може негативно впливати на доходність діяльності банку, тоді як недостатній рівень ліквідності створює загрозу втрати фінансової стійкості та довіри клієнтів.

Одним із ключових напрямів удосконалення системи управління ліквідністю є підвищення якості стратегічного планування та прогнозування грошових потоків банку. У сучасних умовах банки повинні здійснювати постійний моніторинг надходжень і відтоків коштів, аналізувати поведінку клієнтів та прогнозувати можливі зміни у структурі активів і пасивів. Особливого значення набуває використання сучасних аналітичних інструментів та цифрових технологій для оперативного оцінювання ліквідної позиції банку[28].

Важливим напрямом удосконалення системи управління ліквідністю є диверсифікація ресурсної бази банку. Надмірна залежність від окремих джерел фінансування підвищує ризик дефіциту ліквідності у разі відтоку коштів. Саме тому банківські установи повинні забезпечувати оптимальне співвідношення між коштами фізичних осіб, корпоративних клієнтів, міжбанківськими ресурсами та власним капіталом.

Особливу увагу доцільно приділяти підвищенню стабільності депозитної бази. Для цього банки можуть використовувати програми лояльності для клієнтів, гнучкі депозитні продукти, диференційовану процентну політику, а також розширення цифрових сервісів для дистанційного обслуговування клієнтів. Зростання довіри клієнтів до банку сприяє зменшенню ризику масового відтоку депозитів і позитивно впливає на рівень ліквідності.

Одним із важливих напрямів удосконалення управління ліквідністю є оптимізація структури активів банку. Банк повинен підтримувати достатній обсяг високоліквідних активів, які можуть бути швидко реалізовані без значних фінансових втрат. До таких активів належать грошові кошти, кошти на кореспондентських рахунках, державні цінні папери та інші надійні фінансові інструменти[29].

Водночас надмірне накопичення ліквідних активів може негативно впливати на прибутковість банку, тому важливим завданням є досягнення оптимального балансу між ліквідністю та доходністю активних операцій. З цією метою банки повинні здійснювати постійний аналіз структури активів, строків їх погашення та рівня ризиковості.

Суттєве значення для удосконалення системи управління ліквідністю має впровадження сучасних методів ризик-менеджменту. Банки повинні регулярно проводити GAP-аналіз, аналіз грошових потоків, сценарний аналіз та стрес-тестування ліквідності. Це дозволяє своєчасно виявляти потенційні ризики, оцінювати можливі дефіцити ліквідності та формувати ефективні заходи реагування на кризові ситуації.

Особливу роль у сучасних умовах відіграє стрес-тестування ліквідності, яке дозволяє оцінити здатність банку функціонувати в умовах несприятливих сценаріїв, зокрема масового відтоку депозитів, валютної нестабільності або погіршення доступу до міжбанківського фінансування. Регулярне проведення стрес-тестування сприяє підвищенню готовності банку до кризових ситуацій та забезпечує більш ефективне управління ризиками[304].

Одним із перспективних напрямів удосконалення системи управління ліквідністю є цифровізація банківської діяльності та автоматизація процесів управління ресурсами. Використання сучасних інформаційних систем дозволяє банкам оперативно аналізувати ліквідну позицію, контролювати структуру активів і пасивів, прогнозувати рух коштів та швидко реагувати на зміни ринкового середовища.

Крім того, важливим напрямом розвитку є впровадження систем раннього попередження ризиків ліквідності. Такі системи дозволяють своєчасно виявляти негативні тенденції, що можуть призвести до дефіциту ліквідності, та забезпечують можливість оперативного прийняття управлінських рішень[31].

У сучасних умовах особливого значення набуває також удосконалення внутрішньої системи контролю та корпоративного управління ліквідністю.

Для ефективного управління ліквідністю необхідно забезпечити чіткий розподіл повноважень між структурними підрозділами банку, постійний контроль за дотриманням нормативів ліквідності та координацію дій між підрозділами ризик-менеджменту, казначейством і фінансовими департаментами.

Важливим елементом удосконалення системи управління ліквідністю є підвищення ефективності взаємодії банку з Національним банком України та іншими фінансовими установами. Наявність доступу до інструментів рефінансування, участь у міжбанківському ринку та підтримання належного рівня репутації банку дозволяють зменшити ризики дефіциту ліквідності у кризових умовах[32]. Для підвищення ефективності управління ліквідністю доцільно також удосконалювати систему внутрішнього фінансового планування та бюджетування. Формування прогностичних балансів, планування ліквідних резервів та оцінка потреб у ресурсах дозволяють забезпечити більш раціональне використання фінансових ресурсів банку.

Основні напрями удосконалення системи управління ліквідністю банківської установи доцільно узагальнити у вигляді схеми.

Рис. 3.1. Основні напрями удосконалення системи управління ліквідністю банку[33]

Отже, удосконалення системи управління ліквідністю банківської установи є необхідною умовою забезпечення фінансової стійкості та конкурентоспроможності банку в сучасних умовах. Ефективне управління ліквідністю повинно ґрунтуватися на комплексному підході, який поєднує стратегічне планування, диверсифікацію ресурсної бази, сучасні методи аналізу ризиків, цифрові технології та постійний моніторинг фінансового стану банку. Реалізація зазначених напрямів дозволить банківським установам мінімізувати ризики втрати ліквідності, забезпечити стабільність діяльності та підвищити ефективність управління фінансовими ресурсами.

3.3. Оцінка ефективності запропонованих заходів щодо підвищення ліквідності банківської установи

У сучасних умовах нестабільного економічного середовища ефективність управління ліквідністю банківської установи значною мірою визначає рівень її фінансової стійкості, платоспроможності та конкурентоспроможності. В умовах посилення ризиків банківської діяльності особливого значення набуває не лише розробка заходів щодо підвищення ліквідності банку, а й оцінка їх практичної ефективності та економічної доцільності[34].

Для АБ «Південний» удосконалення системи управління ліквідністю є важливим напрямом забезпечення стабільності діяльності, оскільки банк функціонує в умовах підвищених ризиків, пов'язаних із воєнним станом, нестабільністю фінансового ринку, валютними коливаннями та змінами поведінки вкладників.

З метою підвищення рівня ліквідності банку було запропоновано низку заходів, спрямованих на вдосконалення структури активів і пасивів, диверсифікацію ресурсної бази, підвищення частки високоліквідних активів та удосконалення системи управління ризиками[35].

Основні запропоновані заходи щодо підвищення ліквідності банку наведено у таблиці 3.1.

Таблиця 3.1

Заходи щодо підвищення ліквідності АБ «Південний»

Виявлена проблема	Запропонований захід	Очікуваний результат
Висока залежність від депозитів населення	Диверсифікація ресурсної бази	Зниження ризику відтоку коштів
Ризик дефіциту ліквідності	Збільшення частки високоліквідних активів	Підвищення платоспроможності
Нестабільність грошових потоків	Удосконалення прогнозування cash-flow	Своєчасне покриття зобов'язань
Підвищення фінансових ризиків	Проведення регулярного стрес-тестування	Підвищення фінансової стійкості
Повільне реагування на зміни ринку	Автоматизація управління ліквідністю	Оперативність управлінських рішень

Дані таблиці свідчать про те, що запропоновані заходи мають комплексний характер та спрямовані на мінімізацію основних ризиків ліквідності банку. Їх реалізація дозволить не лише підтримати належний рівень ліквідності, а й підвищити загальну ефективність системи фінансового управління банківської установи[36].

Одним із найбільш важливих напрямів удосконалення системи управління ліквідністю є збільшення частки високоліквідних активів у структурі активів банку. Реалізація цього заходу дозволяє забезпечити своєчасне виконання поточних зобов'язань та підвищити стійкість банку до можливих кризових ситуацій.

Для оцінки ефективності запропонованих заходів проведемо аналіз впливу збільшення обсягу високоліквідних активів на основні показники ліквідності банку.

Таблиця 3.2

Оцінка впливу збільшення високоліквідних активів на показники
ліквідності АБ «Південний»

Показник	До впровадження заходів	Після впровадження заходів	Відхилення
Високоліквідні активи, млн грн	16 480	17 800	+1 320
Поточні зобов'язання, млн грн	27 430	27 430	—
Коефіцієнт миттєвої ліквідності, %	64,8	69,4	+4,6
LCR, %	195	208	+13
Частка високоліквідних активів у активах, %	20,6	22,3	+1,7 в.п.

Як видно з таблиці, збільшення обсягу високоліквідних активів позитивно впливає на всі основні показники ліквідності банку. Зокрема, коефіцієнт миттєвої ліквідності зріс на 4,6 відсоткового пункту, що свідчить про підвищення здатності банку своєчасно виконувати свої поточні зобов'язання[37].

Розрахунок коефіцієнта миттєвої ліквідності здійснюється за формулою:

$$\text{Коефіцієнт миттєвої ліквідності} = \frac{\text{Високоліквідні активи}}{\text{Поточні зобов'язання}} \times 100\%$$

Після впровадження заходів значення показника становитиме:

$$\frac{17800}{27430} \times 100 = 69,4\%$$

Отримані результати свідчать про те, що банк матиме додатковий запас ліквідності, що позитивно вплине на його фінансову стійкість та здатність протистояти кризовим ситуаціям.

Важливим напрямом удосконалення системи управління ліквідністю є також зменшення залежності банку від короткострокових депозитних ресурсів шляхом диверсифікації ресурсної бази. Це дозволяє знизити ризик масового відтоку коштів та підвищити стабільність фінансування активних операцій.

Для оцінки економічної доцільності запропонованих заходів доцільно визначити їх очікуваний економічний ефект[38].

Таблиця 3.3

Економічний ефект від удосконалення системи управління
ліквідністю АБ «Південний»

Показники	Значення, млн грн
Скорочення витрат на залучення міжбанківських ресурсів	48
Зменшення витрат на кризове рефінансування	35
Скорочення ризику штрафних санкцій за порушення нормативів ліквідності	12
Оптимізація витрат на управління ресурсами	18
Загальний економічний ефект	113

Наведені розрахунки свідчать про те, що реалізація запропонованих заходів дозволить банку не лише підвищити рівень ліквідності, а й отримати додатковий економічний ефект за рахунок зниження витрат на залучення ресурсів та мінімізації фінансових ризиків.

Основні результати впливу запропонованих заходів на діяльність банку доцільно узагальнити у вигляді рисунка.

Рис. 3.2. Очікуваний вплив запропонованих заходів на ліквідність банку[39]

Основні результати:

- підвищення рівня ліквідності банку;
- зростання частки високоліквідних активів;
- зниження ризику дефіциту ліквідності;
- підвищення фінансової стійкості;
- покращення структури ресурсної бази;
- зниження залежності від короткострокових ресурсів;
- підвищення ефективності управління ризиками;
- зміцнення довіри клієнтів до банку.

Крім того, реалізація запропонованих заходів сприятиме підвищенню ефективності системи управління активами і пасивами банку, удосконаленню прогнозування грошових потоків та забезпеченню більш оперативного реагування на зміни ринкового середовища.

Важливим результатом удосконалення системи управління ліквідністю є також підвищення рівня фінансової безпеки банку. Формування достатнього запасу ліквідних активів та впровадження сучасних методів ризик-менеджменту дозволять банку ефективніше протидіяти впливу зовнішніх і внутрішніх ризиків[40].

Отже, проведена оцінка ефективності запропонованих заходів свідчить про їх економічну доцільність та практичну значущість для АБ «Південний». Реалізація запропонованих заходів дозволить підвищити рівень ліквідності банку, зміцнити його фінансову стійкість, мінімізувати ризики втрати платоспроможності та забезпечити стабільне функціонування банківської установи в умовах нестабільного економічного середовища.

Висновки до розділу 3

У третьому розділі бакалаврської роботи було досліджено основні проблеми забезпечення ліквідності банківської установи в сучасних умовах, а також обґрунтовано напрями удосконалення системи управління ліквідністю банку.

У результаті проведеного дослідження встановлено, що забезпечення належного рівня ліквідності банківських установ у сучасних умовах є складним багатофакторним процесом, який залежить як від внутрішніх особливостей діяльності банку, так і від впливу зовнішнього економічного середовища. Сучасний етап розвитку банківської системи України характеризується високим рівнем фінансових ризиків, макроекономічною нестабільністю, інфляційними процесами, валютними коливаннями та впливом воєнного стану, що суттєво ускладнює процес управління ліквідністю банківських установ[41].

У ході дослідження визначено, що однією з основних проблем забезпечення ліквідності є нестабільність депозитної бази банків. В умовах економічної невизначеності та зниження довіри до фінансової системи існує ризик масового відтоку коштів клієнтів, що може призводити до дефіциту ліквідних ресурсів та погіршення фінансового стану банківської установи[42].

Встановлено, що суттєвий вплив на ліквідність банків мають макроекономічні чинники, зокрема інфляція, зростання процентних ставок, валютні коливання та погіршення фінансового стану позичальників. Такі фактори підвищують ризик неповернення кредитів, зумовлюють необхідність формування додаткових резервів та можуть негативно впливати на обсяги ліквідних активів банку.

Особливу увагу приділено впливу воєнного стану на діяльність банківської системи України. Встановлено, що воєнні ризики спричиняють підвищення рівня невизначеності, погіршення ділової активності, зростання кредитних ризиків та необхідність підтримання додаткового запасу ліквідності для забезпечення стабільності діяльності банківських установ[43].

У процесі дослідження обґрунтовано, що в сучасних умовах ефективно управління ліквідністю повинно ґрунтуватися на комплексному підході, який поєднує стратегічне планування, постійний моніторинг ризиків, аналіз структури активів і пасивів, прогнозування грошових потоків та використання сучасних цифрових технологій.

Визначено, що одним із ключових напрямів удосконалення системи управління ліквідністю є диверсифікація ресурсної бази банку. Формування стабільної та збалансованої структури ресурсів дозволяє знизити залежність банку від окремих джерел фінансування та мінімізувати ризик дефіциту ліквідності.

Важливим напрямом удосконалення управління ліквідністю є оптимізація структури активів і пасивів банку. Підтримання достатнього обсягу високоліквідних активів у поєднанні з ефективним управлінням

активними операціями сприяє забезпеченню фінансової стійкості та своєчасному виконанню зобов'язань перед клієнтами.

У роботі обґрунтовано необхідність активного використання сучасних методів ризик-менеджменту, зокрема GAP-аналізу, аналізу грошових потоків, сценарного аналізу та стрес-тестування ліквідності. Використання цих інструментів дозволяє своєчасно виявляти потенційні загрози, оцінювати можливі дефіцити ліквідності та формувати ефективні заходи реагування на кризові ситуації[44].

Окрему увагу приділено цифровізації процесів управління ліквідністю. Встановлено, що впровадження сучасних інформаційних систем, автоматизація фінансового аналізу та розвиток цифрових банківських сервісів сприяють підвищенню ефективності управління ресурсами банку та забезпечують оперативне реагування на зміни ринкового середовища[45].

У результаті проведеного дослідження зроблено висновок, що ефективне управління ліквідністю банківської установи є однією з ключових умов забезпечення її фінансової стійкості, платоспроможності та конкурентоспроможності. В умовах сучасних викликів банки повинні постійно вдосконалювати систему управління ліквідністю, підвищувати ефективність ризик-менеджменту, зміцнювати довіру клієнтів та забезпечувати збалансованість між ліквідністю, прибутковістю та ризиком.

Отже, реалізація запропонованих напрямів удосконалення системи управління ліквідністю дозволить банківським установам підвищити рівень фінансової стійкості, мінімізувати ризики втрати ліквідності та забезпечити стабільне функціонування в умовах нестабільного економічного середовища.

ВИСНОВКИ

У бакалаврській роботі проведено комплексне дослідження теоретичних, методичних і практичних аспектів оцінки ліквідності банківської установи на прикладі АБ «Південний». У процесі дослідження було розкрито економічну сутність ліквідності банку, проаналізовано сучасні підходи до управління ліквідністю, здійснено оцінку фінансового стану та показників ліквідності банківської установи, а також обґрунтовано напрями вдосконалення системи управління ліквідністю в сучасних умовах.

У ході дослідження встановлено, що ліквідність банку є однією з ключових характеристик його фінансової стійкості та надійності, оскільки визначає здатність банківської установи своєчасно та в повному обсязі виконувати свої фінансові зобов'язання перед клієнтами, кредиторами та іншими контрагентами. Підтримання належного рівня ліквідності є необхідною умовою стабільного функціонування банку, забезпечення довіри клієнтів і мінімізації ризику втрати платоспроможності.

У першому розділі роботи було досліджено теоретико-методичні основи ліквідності банківської установи. Визначено, що ліквідність банку формується під впливом значної кількості внутрішніх і зовнішніх факторів, серед яких структура активів і пасивів, якість кредитного портфеля, стабільність депозитної бази, рівень капіталізації, макроекономічна ситуація, валютні коливання та стан фінансового ринку.

У роботі встановлено, що сучасна система управління ліквідністю базується на поєднанні різних методів оцінки, серед яких коефіцієнтний аналіз, аналіз грошових потоків, GAP-аналіз, сценарний аналіз та стрес-тестування ліквідності. Доведено, що саме комплексне використання зазначених методів дозволяє забезпечити ефективний контроль ліквідності банку та своєчасне реагування на можливі фінансові ризики.

У другому розділі проведено організаційно-економічний аналіз діяльності АБ «Південний». Встановлено, що банк є однією з найбільших банківських установ України з приватним капіталом та характеризується стабільною системою управління, розгалуженою мережею відділень і широким спектром банківських послуг.

Результати аналізу фінансового стану банку свідчать про позитивну динаміку основних показників діяльності упродовж 2022–2024 рр. Визначено, що банк демонструє стабільне зростання активів, власного капіталу, кредитного портфеля та депозитної бази. Водночас спостерігається підвищення прибутковості діяльності банку, зростання чистого прибутку та покращення показників рентабельності активів і капіталу.

Аналіз структури активів показав, що найбільшу частку в активах банку займає кредитний портфель, що є характерним для комерційних банків та забезпечує формування основної частини доходів банківської установи. Значний обсяг високоліквідних активів і вкладень у цінні папери позитивно впливає на рівень ліквідності банку та забезпечує його здатність своєчасно виконувати свої зобов'язання.

Дослідження структури пасивів дозволило встановити, що основним джерелом ресурсної бази банку є кошти фізичних та юридичних осіб. Висока частка клієнтських ресурсів у структурі зобов'язань свідчить про достатній рівень довіри до банку та стабільність його депозитної політики.

У процесі оцінки показників ліквідності встановлено, що АБ «Південний» підтримує достатньо високий рівень ліквідності та фінансової стійкості. Усі основні нормативи ліквідності перевищують мінімально допустимі значення, встановлені Національним банком України. Значення коефіцієнтів миттєвої, поточної та короткострокової ліквідності свідчать про здатність банку своєчасно виконувати свої поточні та короткострокові зобов'язання.

Особливу увагу в роботі приділено аналізу показників LCR та NSFR, які характеризують рівень забезпеченості банку високоліквідними активами та стабільними джерелами фінансування. Проведений аналіз підтвердив високий

рівень готовності банку до можливих кризових ситуацій та достатній запас ліквідності.

У третьому розділі досліджено основні проблеми забезпечення ліквідності банківських установ у сучасних умовах. Встановлено, що найбільший вплив на ліквідність банків мають нестабільність депозитної бази, макроекономічна невизначеність, валютні та процентні ризики, погіршення якості кредитного портфеля, а також вплив воєнного стану та загальної економічної нестабільності.

У роботі обґрунтовано, що ефективне управління ліквідністю банківської установи повинно ґрунтуватися на комплексному підході, який включає стратегічне планування, прогнозування грошових потоків, диверсифікацію ресурсної бази, оптимізацію структури активів і пасивів, використання сучасних методів ризик-менеджменту та цифрових технологій.

За результатами дослідження було запропоновано низку заходів щодо вдосконалення системи управління ліквідністю АБ «Південний», серед яких:

- збільшення частки високоліквідних активів;
- диверсифікація джерел фінансування;
- удосконалення системи прогнозування грошових потоків;
- впровадження сучасних методів стрес-тестування;
- автоматизація процесів управління ліквідністю;
- розвиток систем раннього попередження ризиків.

Проведена оцінка ефективності запропонованих заходів показала їх економічну доцільність та позитивний вплив на фінансову стійкість банку. Зокрема, реалізація запропонованих заходів дозволить підвищити рівень миттєвої ліквідності, збільшити обсяг високоліквідних активів, знизити ризик дефіциту ліквідності та скоротити витрати на залучення ресурсів.

Отже, результати проведеного дослідження підтверджують, що АБ «Південний» характеризується достатнім рівнем фінансової стійкості та ліквідності, а впровадження запропонованих заходів щодо вдосконалення системи управління ліквідністю сприятиме підвищенню ефективності

діяльності банку, зміцненню його конкурентних позицій та забезпеченню стабільного функціонування в умовах нестабільного економічного середовища.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Барановський О. І., Путінцева Т. Місце і роль ліквідності комерційних банків у забезпеченні їх фінансової безпеки. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2020. № 3(34). С.4-18.
2. Блащук-Дев'яткіна Н., Маруніч К. Управління ліквідністю банків. *Молодий вчений*. 2023. № 9 (121). С.7-12.
3. Волкова Н. І., Побережна А. Р. Сучасний стан ліквідності банківської системи України. *Актуальні проблеми розвитку фінансів в умовах цифровізації економіки України*. 2024. С.94-97.
4. Гаркуша Ю., Антонюк А. Забезпечення банківської ліквідності в сучасних умовах. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic sciences*. 2024. № 330.3. С.241-245.
5. Грудзевич У., Дребот Н. Аналіз ліквідності та прибутковості банківської системи України в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2023. № 48. С.1-8.
6. Група «ПриватБанк». Річний звіт. 31 грудня 2023 року. URL: https://static.privatbank.ua/files/Konsolidovanyy_richnyy_zvit_za_2023.pdf (дата перегляду: 23.04.2026).
7. Гулевата А. В. Аналіз ліквідності банків та чинників її динаміки в Україні. *Вісник студентського наукового товариства ДонНУ імені Василя Стуса*. 2021. № 2.13. С.212-217.
8. Гунько Н. І. Сутність та види ліквідності комерційного банку. *Сучасний стан та перспективи розвитку фінансової системи України*. 2023. С.53-61.
9. Згруповані балансові залишки (у розрізі банків). URL: https://bank.gov.ua/files/stat/aggregation_2024-08-01.xlsx (дата перегляду: 23.04.2026).
10. Казіміров М. А. Теоретичні засади управління ризиками неплатоспроможності банків з урахуванням інтересів різних груп стейкхолдерів. *Економічний простір*. 2024. № 189. С.129-136.

11. Косов А. С. Підходи до оцінки і прогнозування ризиків ліквідності банку та їх практичне застосування. *Вчені записки*. Том 31 (70). 2020. № 4. С.80-87.
12. Котковський В.С., Гетманенко А.А. Еволюція підходів до управління банківською ліквідністю / Котковський В.С., Гетманенко А.А. URL: http://www.rusnauka.com/36_PVMN_2012/Economics/1_123328.doc.htm (дата перегляду: 23.04.2026).
13. Краснова І. В., Громницька І. Ю., Васьківська Н. О. Модель стрес-тестування ризику ліквідності банків в Україні. *Підприємництво та інновації*. 2023. № 29. С.122-131.
14. Криклій О. А., Москаленко А. О. Вплив невизначеності на ліквідність банківської системи країни. *Ефективна економіка*. 2020. № 11. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=8319> (дата перегляду: 23.04.2026).
15. Кубах Т. Г., Гулицький В. Використання моделей динамічних індикаторів для оцінки ліквідності банку. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2024. №1(67). С.130-142.
16. Ладан О. І. Фактори впливу на ліквідність банків України. *Стратегічні напрями підвищення конкурентоспроможності підприємств у сучасних умовах господарювання*. 2020. С.239-241.
17. Ларіонова К. Л., Донченко Т. В. Управління ліквідністю банків України в сучасних умовах: нормативний аспект. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2020. № 2. С.76-82.
18. Любкіна О., Охрименко І., Ярошенко С. До питання регулювання ліквідності банків України: стан та проблеми на тлі війни. *Наукові перспективи*. 2023. № 9 (39). С.364-380.
19. Маслак Н. Г., Сало І. В., Криклій О. А. Теоретико-методичні основи ліквідності комерційного банку. *Організаційний комітет*. 2021. С.419-421.
20. Новосьолова О. С. Ліквідність банку та банківської системи України як індикатор ефективності банківської діяльності. *Вчені записки*. Том 31 (70). 2020. № 3. С.76-81.

21. Обов'язкові резерви. URL: <https://bank.gov.ua/ua/markets/moneymarket/reserve-requirements-chart> (дата перегляду: 23.04.2026).
22. Одайський О. Шляхи збалансування ліквідності комерційного банку. *Формування механізму зміцнення конкурентних позицій національних економічних систем у глобальному, регіональному та локальному вимірах*. 2022. С.109-110.
23. Олійник А. В. Інструменти управління ризиком ліквідності банку. *The 5th International scientific and practical conference Science, innovations and education: problems and prospects*. 2021. С.960-971.
24. Оперативні дані, що характеризують ліквідність банківської системи та чинники її зміни. URL: <https://bank.gov.ua/ua/markets/fm-liquidity> (дата перегляду: 23.04.2026).
25. Павленко Л. Д., Крухмаль О. В., Заріцька А. І. Інструменти управління ліквідності банку в умовах трансформації міжнародних правових норм у національне законодавство. *Ефективна економіка*. 2021. № 1. С.1-13.
26. Перерва Р. Р. Ліквідності банку: поняття та фактори впливу. *Сучасні тенденції в розвитку банківської системи та фінансових ринків України*. 2023. С.97-98.
27. Постанова НБУ «Про затвердження Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01> (дата перегляду: 23.04.2026).
28. Пруденційні нормативи та ліміти відкритої валютної позиції (у розрізі банків). URL: https://bank.gov.ua/files/stat/Ratios_by_Banks_2024-09-01.xlsx (дата перегляду: 23.04.2026).
29. Пухкан Н. М. Вплив ліквідності на прибутковість банків в умовах розвитку цифрової економіки. *Сучасні гроші, банківські послуги та фінансові інновації в цифровій економіці*. 2020. С.271-274.

30. Тарасевич Н. В., Камбур М. В. Управління ризиком ліквідності в банку. *Економіка, фінанси, банківська справа та освіта: сучасні виклики та інновації*. 2022. № 26. С.48-50.
31. Тітов Д., Шедловський О. Фінансова безпека комерційних банків України в умовах нестабільності ринкового середовища. *Економіка та суспільство*. 2024. № 64. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-64-123> (дата перегляду: 23.04.2026).
32. Третьякова О. В., Харабара В. М., Грешко Р. І. Ліквідність банку та ефективність впровадження нових нормативів ліквідності для банківської системи країни. *Інвестиції : практика та досвід*. 2023. № 5. С.37-43.
33. Чуркіна І. Є., Продан Т. Я. Виклики ліквідності та платоспроможності українських банків в сучасних реаліях. *Академічні візії*. 2023. № 26. URL: <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/832> (дата перегляду: 23.04.2026).
34. Azimova G. L., Analysis of the Use of Marketing Tools at the Present Stage of Development of the Market of Banking Services: Foreign Experience and Turkish Practice. *International Journal For Science Technology And Engineering*. 2022. T.10. №4. С.287-291.
35. Beck T., Dörling R., Lambert T., Van Dijk M. A. Liquidity Creation, Investment, and Growth. *Social Science Research Network*. 2020. P.1-40.
36. Ben Moussa M. A., Hedfi C., The impact of liquidity on bank lending: Case of Tunisia. *International journal of business and social science research*. 2024. С.13-18.
37. Dovbush V. I., SWOT alternative strategies as a marketing policy tool of Bank Alliance JSC. *Management Science*. 2020. T.30. №2. С.51-61.
38. Gleissner W., Gther T., Walkshausl C., Financial sustainability: measurement and empirical evidence. *Journal of Business Economics*. 2022. №3. С.467-516.

39. How Much Does AI Cost - 2024 – RisingMax. URL:<https://risingmax.com/blog/how-much-does-artificial-intelligence-cost> (дата перегляду: 23.04.2026).

40. Kasana E. An Empirical Study on Bank Liquidity in India-Panel Data Approach. *Economic affairs*. 2024. T.69. №2. P.1-10.

41. Mahdi F. S., Noorullah A. S., Jasim R. H. Supporting the Internal Control of Banks With the Methods of Performance and Financial Intelligence to Achieve Leadership in Business: an Analytical Study of a Sample of Iraqi Banks. *International Journal of Professional Business Review*. 2023. T.8. №2. C.1160.

42. Mustafa A. A., Almrafee M. N. I. Impact of Viral Marketing Tools on Dealing with Commercial Bank Services - Empirical Study on Commercial Bank Customers in Jordan. *Journal of Hunan University Natural Sciences*. 2022. T.49. №9. C.74-84.

43. Roy S., Misra A. K., Padhan P. C., Rahman M. R. Interrelationship among Liquidity, Regulatory Capital and Profitability - A Study on Indian Banks. *Cogent economics & finance*. 2019. T.7. №1. URL: <https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/23322039.2019.1664845> (дата перегляду: 23.04.2026).

44. Sharma P., Sulastris S., Widiyanti M., Isnurhadi I. Corporate Sustainability and Financial Performance: Evidence from State-owned Enterprises in Indonesia. *KnE Social Sciences*. 2024. URL:<https://knepublishing.com/index.php/KnE-Social/article/download/16119/25739> (дата перегляду: 23.04.2026).

45. Vinnychenko O. V. Bank Liquidity: Essence, Factors of Influence and Methods of Assessment. *Business Inform*. 2024. T.4. №555. C.199-206.

ДОДАТКИ

Акціонерний банк «Південний»
Проміжний скорочений звіт про фінансовий стан на 30 вересня 2024 року

У тисячах гривень	Прим.	30 вересня 2024 р.	31 грудня 2023 р.
АКТИВИ			
Грошові кошти та їх еквіваленти	6	12 452 883	17 628 770
Кредити та аванси банкам	7	6 627 450	2 973 897
Кредити та аванси клієнтам	8	19 826 033	15 205 488
Інвестиції в цінні папери	9	17 547 846	16 554 615
Похідні фінансові активи	17	42	-
Інвестиційна нерухомість	10	-	36 870
Нематеріальні активи	11	60 106	50 735
Основні засоби	11	832 052	694 089
Інші фінансові активи	13	337 451	165 773
Інші нефінансові активи	13	454 988	404 271
Непоточні активи, утримувані для продажу	12	545 637	432 053
ВСЬОГО АКТИВІВ		58 684 468	54 146 521
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Кошти банків	14	915 836	2 005 096
Кошти клієнтів	15	46 091 894	42 721 368
Похідні фінансові зобов'язання	17	81 379	100 784
Поточні податкові зобов'язання		245 267	755 076
Інші залучені кошти	16	2 395 346	2 208 417
Інші фінансові зобов'язання	17	849 198	419 721
Інші нефінансові зобов'язання	17	545 907	348 450
Відстрочені податкові зобов'язання		117 700	117 884
Субординований борг	18	123 732	160 091
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ		51 366 259	48 836 867
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ			
Статутний капітал		2 047 960	2 047 960
Нерозподілений прибуток		4 481 969	2 520 296
Емісійний дохід		335 564	335 564
Інші резерви		452 716	405 834
ВСЬОГО ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ		7 318 209	5 309 654
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТА ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ		58 684 468	54 146 521

Затверджено до випуску та підписано 30 жовтня 2024 року.

Додаток Б

Акціонерний банк «Південний»
Проміжний скорочений звіт про прибутки і збитки та інший сукупний дохід
за дев'ятимісячний період, що завершився 30 вересня 2024 року

У тисячах гривень	Прим.	За тримісячний період, що завершився 30 вересня		За дев'ятимісячний період, що завершився 30 вересня	
		2024 р.	2023 р.	2024 р.	2023 р.
Процентні доходи	19	1 448 517	1 765 422	4 348 113	4 672 993
Процентні витрати	19	(529 567)	(900 674)	(1 792 038)	(2 500 736)
Чистий процентний дохід		916 950	864 748	2 556 075	2 172 257
Зменшення/(відрахування до) резерву під кредитні збитки	20	253 933	(372 036)	498 175	(704 843)
Комісійні доходи	21	396 967	340 361	1 110 310	971 048
Комісійні витрати	21	(174 628)	(129 114)	(434 296)	(332 583)
Чистий прибуток від фінансових інструментів за справедливою вартістю через прибуток або збиток	22	19 309	56 657	94 303	89 613
Чистий прибуток/(збиток) від боргових фінансових інструментів, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		414	(102)	479	870
Чистий прибуток від операцій з іноземною валютою		83 434	61 563	237 485	184 253
Чистий (збиток)/прибуток від переоцінки іноземної валюти		493	4 182	(4 966)	1 791
Інші доходи		9 585	16 228	46 739	41 384
Інші витрати	23	(117 623)	(103 701)	(332 285)	(264 830)
Витрати на виплати працівникам	23	(312 626)	(305 820)	(949 414)	(929 621)
Амортизаційні витрати	23	(33 767)	(35 197)	(97 855)	(117 318)
Інші адміністративні та операційні витрати	23	(43 724)	(31 533)	(115 161)	(105 761)
Прибуток до оподаткування		998 717	366 236	2 609 569	1 006 260
Витрати з податку на прибуток	24	(308 068)	(82 282)	(651 730)	(187 581)
ПРИБУТОК ЗА ПЕРІОД		690 649	283 954	1 957 839	818 679
Інші сукупні доходи/(витрати)					
<i>Статті, які можуть бути перекласифіковані до складу прибутків чи збитків:</i>					
Боргові цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід:					
- Чиста величина зміни справедливої вартості		57 228	118 557	72 907	635 287
- Величина зміни резерву під кредитні збитки		(38 133)	(39 055)	(21 909)	(277 215)
- Сума, рекласифікована до складу прибутків чи збитків у результаті реалізації		(387)	111	(446)	(17 462)
<i>Статті, які не можуть бути перекласифіковані до складу прибутків чи збитків:</i>					
Земля та будівлі:					
- Переоцінка		-	-	-	1 522
Податок на прибуток, відображений безпосередньо у складі іншого сукупного доходу		-	93	164	(181)
Інші сукупні доходи за період		18 708	79 706	50 716	341 931
ВСЬОГО СУКУПНИХ ДОХОДІВ ЗА ПЕРІОД		709 357	363 660	2 008 555	1 160 610

Прибуток на акцію (виражений в гривнях на